ԺԱ. ՏԱՐԻ 3184 (Ն. Տ.) 2 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1894 — 20 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1894 — 2 ՐԻՊԻԼ, ԱԲՐԻ 1312 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏԻ Է ՈՒՂԼԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՇԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ

Դէպ՝ Գալատա, Կ. Պոլիս

درعليه غلطه ده آره‌سی ارشیوك غزته‌سی ادارهسنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐՇԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամեկան արժէք 150
» » Վեցամսեայ » » 75
» » Եռամսեայ » » 40
Օտար երկիրներէ Տարեկան ժրանմ 56
» » Վեցամսեայ » 28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տարբեր Տարեկան Օսմ. Ոսկի 2
Գաւառաց թղթատարներու համար միջոցեալ Դրուշ 50

Խմբագրութեան հասցէն՝ հոսանք եւ այլ գրութիւն

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԶԻՆԱԿԱՆ ԲԱՐՔ ԵՒ ՍՈՎՈՐՈՒԹԻՒՆ.— ԾՆՈՒՆԴ, ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՄԱՀ.

Բայց թողլով այս թուանշաններու չարքը, բիւր մը ալ Զինայիին ամուսնական կեանքին վրայ խօսինք. Զինաստանի մէջ բազմակնութիւնը արգիլուած է, ինչպէս նաեւ ստակով կին գնելու սովորութիւնը։ Առաջին կնոջմէն ծնած զաւակը, ըլլայ մանչ թէ աղջիկ, չի կընար ժառանգել։ առաջին կնոջմէն ծնած աղջիկ զաւակները մանչերուն չափ յարգի են և պատիւ ունին. երկրորդ, երրորդ եւայլն անգամի ամուսնութենէ ծնած զաւակները կը ծաղրուին. այս տեսակ ամուսնութենէ ծնած աղջկունք ծաղու են. ով որ մեծ գին վճարէ, անոր ապրանքը կ'ըլլայ։ Առաջին ամուսնութիւնը ամուսնացեալ ծնողաց կողմէ կը կարգադրուի և «սիրոյ ամուսնութիւն» կը կոչուի. ոչ թէ մանչը և աղջիկը մէկզմէկ սիրելուն համար, այլ մանչուն ծնողքը աղջիկը և աղջկան ծնողքն ալ մանչը սիրելուն պատճառաւ. գեղեցիկ սեռը ի Զինաստան երկու մասի բաժնուած է. աղէկ կանայք, որք պզտիկ ոտքեր ունին, իրենց ազնուական ցեղէ ըլլալնին ապացուցանող և որք առաջին կնոջմէ մը ծնած աղջիկներ են. ի բնէ պզտիկ ոտք ունենալը մեծ առաւելութիւն մէ. արդէն սովորութիւն է ի Զինաստան մանկան ոտքերը միշտ պզտիկ պահելու համար սեղմել և կապել. առաջին ամուսնութենէ ծնած աղջիկները միշտ պզտիկ ոտքեր ունին. ասոնք հարուստ դասը կը կազմեն. երկրորդ տեսակին վերաբերող կանայք երկրորդ, երրորդ եւայլն ամուսնութենէն ծնածներն են. Զինացի աղջիկ մը 12 տարեկան եղածին պէս արական սեռին հետ յարաբերութիւն ունենալը կ'արգիլուի իրեն. մինչև անգամ եղբօր և հօրը հետ ընկերակցութիւնը կը դադրին մինչև իր ամուսնութիւնը։

Սան Ֆրանչիսկոի մէջ Զինացիներէ ոմանք ամերիկացի կիներ ունին. թէպէտև ազատութիւն ունին դուրս ելլելու, բայց պարտաւոր են ուր երթալնին և ինչ ընելնին իմացնել առաջուց իրենց չինացի ամուսնոց որք արդէն դաղտնի մարդիկ կը պատցնեն անոնց եւեւէն։ եթէ իր կնոջ ըսածն և դաղտնի հսկողին ըսածները մէկզմէկու չի համապատասխանեն, անգամ մը ալ դուրս ելլելն անկարելի կ'ըլլայ անոր։

Սան Ֆրանչիսկոի մէջ հարուստ չինացիներ կան որք իրենց խանութներուն վրայ լաւ կահաւորեալ և ընդարձակ սենեակներ ունին ուր հեշտ կեանք կը վարեն։ Զինայոց մէջ արբեցողութիւնը շատ յառաջացած չէ, բայց աֆիոն ծխելու սովորութիւնը գրեթէ ընդհանուր է. չինացիք ընդհանրապէս խաղասէր են և իրենց չի գաղղին չեն դպիր, գէթ այս երկրին մէջ։

Զինաստանէն դուրս ոչ մէկ երկրի մէջ և ոչ մէկ տեսակ հողի տակ չինացի մը կընայ թաղուիլ, զի Զինացւոյն ոսկորները Զինաստանի մէջ յարգի են. հոգ չէ ինչ տեսակ մահկանացու որ եղած ըլլայ իր կենդանութեանը. հարուստ թէ աղքատ, գիտուն թէ տգէտ, իր մահուանէն վերջ ոսկորները նուիրական են, և Զինաստանէն դուրս ոչ մէկ տեսակ հողի տակ չենն կրնար մնալ, եթէ օտար երկրի մը մէջ Զինացի մը մեռնի, իր հայրենակիցք հանդուցեալին ոսկորները քիչ ժամանակ վերջ իր ծննդավայրը փոխադրելու պարտաւորեն։ մանաւոր հանդէսներով և արարողութեամբ վեց կամ աւելի տարիներ առաջ մեռած և թաղուած չինայոյն ոսկորները հողէն կը հանուին և հայրենիք կը ղրկուին։ Հոս, Ամերիկայի մէջ, այս գործողութիւնը կատարելու համար առողջապահական վարչութեան հրամանը կ'առնուի։ Զինական սովորութիւն մ'է, օտար երկիրներու մէջ, վեց կամ աւելի տարիներ առաջ թաղուած Զինայիին ոսկորները հանել և իրենց բարեկամներուն ղրկել, որք տարին անգամ մը անոնց ի յիշատակ ոտնաթափ-ութիւն կը կատարեն և այս առթիւ գերեզմանատունք ծաղիկներով կը զարդարուին և խորոված հաւեր կը նուիրուին մեռելոց, այդ հաւերը յետոյ հանդիսականներուն կողմէ կ'ուտուին ախորժանօք։ գերեզմանը բացուելէն առաջ, չորս վառած մոմեր կը դրուին, երկուքը գլխի և երկուքն ալ ոտքին կողմը և այսպէս վառուած կը մնան մինչեւ որ մեռելին ոսկերոտիքը դուրս հանուին. թանկագին ոսկեզօծեալ վերարկու մը հագած կրօնաւոր մը գլուխին կողմը կենալով մի քանի բաներ կը կարդայ և կրօնական կարճ արարողութիւն մը կը կատարէ. ոսկորները հանուելէն վերջ, եռացեալ իւղով լի ամանի մը մէջ կը թաթխուին և յետոյ կակուղ բամբակեայ լաթերով կը պլլուին ու խնամով կը չորցուին. այս կերպով տաք իւղը ոսկորներուն մէջ մնալով, մինչեւ վեց հազար տարի պահուած ոսկերոտիք կան ի Զինաստան։ իւրաքանչիւր ոսկոր հաստ լաթերու մէջ պլլելով կը կնքուի և թիթեղեայ սնտուկներու մէջ կը տեղաւորուի. եթէ ոսկորի որ և է պզտիկ կտոր մը պակսած է, գրաւոր տեղեկագիր մը կը պատրաստուի, այսպէս 6-7 թիթեղեայ սնտուկները փայտեայ սնտուկի մէջ կը դրուին ու Զինաստան կը ղրկուին. սնտուկին վրայ ոսկորներուն որուն ըլլալը, անունը և այլն կը գրուին ինչպէս նաև ընդունողին անունը ու հասցէն. սնտուկները Զինաստան հասնելէն վերջ կը բացուին, կը քննուին տեսնելու համար թէ ոսկորները ճիշդ են և քարէ սափորի մը մէջ կը դրուին յատկապէս պատրաստուած. և յետոյ կը թաղուին. այս գործողութեանց համար պէտք եղած դրամը Զինացիք հանդանակութեամբ կը հաւաքեն հոս, իրենց մէջ. իւրաքանչիւր մեռելի համար տասը տոլար կ'ընդունուի այս գործողութիւնը կատարողը։

Հ. Ա.

Շեքակո

ՄՈՒՅՏԱՓԻ ՀԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍԸ

Հետաքրքրական է քննել այս ճարտարագործութեան կարեւորութիւնն։ Ինչ երեւոյթներէ կ'անցնի կուզէի մը, կզաքիսի մը կամ ջրաղուէսի մը մորթը, մուշտակի փոխակերպուելէ առաջ։ Որո՞նք են այս առեւտուրին կեդրոններն և տարին միջին հաշուով ո՞րչափ գործ կ'ըլլայ աշխարհի զանազան մասերուն մէջ, և մանաւանդ է Քարիզ։ Ֆրանսացի մուշտակագործ մը հետեւեալ շահեկան տեղեկութիւնները կը հաղորդէ թռ. լրագրին։

Մի միայն երեսուն տարիէ ի վեր է որ մուշտակի առեւտուրը զարգացած է Փարիզի մէջ։ 1860ին հազիւ գոյութիւն ունէր. այժմ տարին երեսուն երեսուն հինգ միլիոն ֆրանքի գործ կ'ըլլայ։

Նախնական նիւթը օտար երկիրներէ կ'ներմայ ի Ֆրանսա։ Արդարեւ ցուրտ երկրի կենդանիներն են, որք կլիմայի յարմարութեան բնական օրէնքով, ամենէն առատագը և ամենէն գեղեցիկ գոյնն ունին։ Ամերիկ ափարհի մէջ գործածուած ամբողջ մուշտակը կը հայթայթեն երկու երկիրներ, հիւսիսային Ամերիկա և Ռուսիա, մանաւանդ Սիբիրական Ռուսիա։

Ամերիկի մէջ, մուշտակի առեւտուրը մասամբ Հրոսքնի ծոցին անգլիական ընկերութեան ձեռքն է, որ հիմնուած է տասնեւութերորդ դարուն սկիզբը։ Իր ծառայութիւնը մէջ ունի բազմաթիւ հնդիկ որսորդներ, որք, ինչպէս Դեկեմբեր Բուբրի և Կիւսթավ Էմարի վէպերուն մէջ, ձմրան սկիզբը ճամբայ կ'ելնեն բալխիներու վրայ պաշարներով և ուտեստներով գոր ընկերութիւնը կուտայ իրենց, և շատ ամիսներ կ'անցնեն անտառներու և տաք անապատներու մէջ։ Արդարեւ փնտռուած կենդանիները մեծագոյն մասամբ խոյս կուտան մարդուն մօտաւորութենէն և անբնակ երկիրներու մէջ կ'առանձնանան։

Բանտայի և Միացեալ-Նահանգներու հիւսիսային մասէն մասնաւոր անհատներ ալ որսորդութիւններու կը ձեռնարկեն, ընկերութեան դէմ մրցելով։ Այս ուղեւորութեանց ծախքերը շատ բարձր են և ամեն տարի ժողոված մեծաքանակ մորթին հակառակ, շահերը հմեմատապէս շատ մեծ չեն։

Բոլոր այս մորթերը Լոնտոն կը ղրկուին որ առաջին կեդրոնն է մեծաքանակ վաճառման և ուր կերթան ապրանք գնել ամբողջ աշխարհի մուշտակագործները։

Հարաւային վաճառումները յունուարին, փետրուարին տեղի կունենան Հրոսքնի ծոցին ընկերութեանը համար, նոյն ամիսներուն և յունիսին ու հոկտեմբերին մէջն ալ միւս որսորդներուն ապրանքներուն համար։

Հրոսքնի ծոցին ընկերութիւնը ամեն տարի միջին հաշուով Լոնտոն կը ղրկէ՝

100,000 մորթ կուզէի, մօտ 3,500,000 ֆրանք արժէքով.
10,000 մորթ սեւ արջի, մօտ 1,000,000 ֆրանք արժէքով.
70,000 մորթ կզաքիսի, մօտ 2,800,000 ֆրանք արժէքով.
50,000 մորթ ժանտակուղի, մօտ 500,000 ֆրանք արժէքով.
300,000 մորթ մշկահոտ մուկի, մօտ 300,000 ֆրանք արժէքով.
10,000 մորթ ջրաղուէսի, մօտ 300,000 ֆրանք արժէքով.
30,000 մորթ քաւթարի, մօտ 600,000 ֆրանք արժէքով.
10,000 մորթ ձերմակ ագուէսի, մօտ 150,000 ֆրանք արժէքով.
700 մորթ սեւ ագուէսի, մօտ 280,000 ֆրանք արժէքով.
20,000 մորթ կարմիր ագուէսի, մօտ 200,000 ֆրանք արժէքով.
5000 մորթ բեքանի, մօտ 150,000 ֆրանք արժէքով.

Համագումար՝ 600,000 մորթէն աւելի, 10 միլիոն ֆրանք արժէքով։

Բանտայի ու ամերիկացի որսորդներուն արտադրութիւնները որք ընկերութեան չեն պատկաներ, տասնհինգ միլիոն ֆրանքի կը հասնին։ Այս որսորդները զբեթէ միայնակ կը հայթայթեն աֆ-ՆԿը (տարին 800,000 մորթ) որ Միացեալ-Նահանգներու հիւսիս-արեւելեան մասէն կուգայ. նոյնն է մկնարջին համար (800,000 մորթ)։

Գալով ջրաղուէսի մորթերուն, ամենէն գեղեցիկները կ'ելլան Պէհրինկի ծովէն։

Ջրաղուէսը տեսակ մը փոկ է. վերջերս սոսը վրայ շատ խօսուեցաւ Պէհրինկի ձկնորսութեան իրաւարարութեան խնդրոյն առնչութեամբ։ Տեսակին ամբողջական պատուհան արգիլելու համար Միացեալ-Նահանգներու կառավարութիւնը պարտաւորեցաւ սահմանափակել տարեկան որսորդութիւնը որ թոյլ կը տրուէր Արաբայի ընկերութեան յաջողով նոր ընկերութեան։ Վերջին երկու տարիները, այս սահմանը որոշուեցաւ 7 500 մորթերու միայն. յաջորդ տարին թոյլ պիտի տրուի 20,000 մորթերու։ Ռուսական նոր ընկերութիւնը, որուն Ռուսիա արտօնութիւն տուաւ որպէս Պրինգի կղզիներուն վրայ, կը շարունակէ ձեռք բերել տարին 50,000 մորթ, ինչպէս կ'ընէր Ալասքայի ընկերութիւնը։ Բայց Միացեալ-Նահանգներու արգելիչ տնօրէնութիւնը մեծապէս բարձրացուց առանձնակարգ ջրաղուէսին մորթին գինը։ Տարեկան սպառած մորթերուն թիւը զբեթէ նոյնը մնացած է, այսինքն 200,000ի մօտ. բայց Ալասքայի ջրաղուէսներուն պակասը, որք ամենէն գեղեցիկներն են, լեցաւ տարին կարգի մորթերու աւելի առատ արտադրութեամբ մը՝ Լաբրատորներէն, Հոնկոնգի և Բարեւ-յուսոյ հրուանդաններէն և այլ տեղերէ արտադրուելով։ Ամբողջ աշխարհի ջրաղուէսներուն մորթերը կը հաւաքուին Լոնտոն, ուր շաբաթուան վիճակի մէջ կը ծախուին մեծաքանակ։

Գալով Ռուսիոյ, մուշտակներու մեծ հրապարակներն են Իրպիթ, յայտնի Ուրալի, ուր կերթան ուղեւորութեամբ բալխիրաւոր ուղեւորութեամբ, և Նիժնի-Նովկորոտ, որուն մեծ տօնավաճառը տեղի ունեցաւ օգոստոս ամսուն։ Մուշտակի գերխաւոր արտադրութիւններն են.

Սամոյը, որուն կարգ մը մորթերը մինչեւ 1000 ֆրանքի կը ծախուին, տարին 40,000 մորթ, զբեթէ երկու միլիոն ֆրանքի։

Տեսակ մը սկիւռ որուն փորը ճերմակ ու կանակը գորշագոյն է, 5 միլիոն մորթ, զբեթէ 2,500,000 ֆրանքի։

Աղուէս, 30,000 ճերմակ, քանի մը մը հազար կարմիր։

Արջ՝ փորը քանակութեամբ։

Վերջապէս, պատրաստը մանաւանդ որ Պուխարէն կուգայ եւ կը ծախուի ի Նիժնի-Նովկորոտ։ Տարին մէկ միլիոն մորթ կ'արտադրուի 15 միլիոն ֆր. արժէքով։

Հետաքրքրաշարժ մանրամասնութիւն. աստրաքանի բոլոր հօտերը Պուխարայի էմիրին կը պատկանին։

Աւստրալիա եւ Հարաւային Ամերիկա եւս կ'արտադրեն մէկ քանի մուշտակներ, բայց փոքր քանակութեամբ. չինչիլան գլխաւորապէս, որ փոքր սկիւռ մըն է, Պոլիվիէն և լա Բլատէն կ'ելլայ։ Եւրոպա՝ պիրենէի մուշտակ չարտադրեր, միմայն ժանտակուզ, կուզ, կզաքիս և Եւրոպոյ աղուէս։

Երբ մորթերը Փարիզ կը հասնին, որսորդները կը շտապեն զանոնք չորցնել տալով. շատ անգամ երկար ու փափուկ պատրաստութեան մը պէտք ունին, հագուստի փոխուելէ առաջ։ Զանոնք գնող կամ թէ Անգլիոյ և Ռուսիոյ հրապարակներէն յանձնակատարներու ձեռքով գնել տուող գործարարատէրը յետոյ կը յանձնէ պատրաստիչներուն որք կը թրջեն զանոնք, կը եղոտեն, յետոյ կը չորցնեն, կը կոխկտեն, վերջապէս կը կատարեն այն բոլոր գործողութիւններն որք անհրաժեշտ են զանոնք կանկուցնելու և փայլեցնելու համար։ Մորթեր կան զոր կը ներկեն. այսպէս կ'ելլայ ջրաղուէսին որ իր բնական վիճակին մէջ դեղին է։

Փարիզի մէջ յաւուրի չափ մուշտակագործներ կան որք հինգ հարիւր բանուոր և հազար հինգ հարիւր գործաւորուհի կը բանեցնեն։

ԱՂՕՐԱՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԻՐ ԾԱԳՈՒՄԸ ՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Բ.

Բրոֆ. Քիքի հռչակաւոր հրատարակութենէն քիչ յետոյ, այսինքն 1875ին՝ Լոնտոնի մէջ հրատարակուեցաւ աղօրապանական առաջին թերթը «The Miller»։ Երկու տարի յետոյ, Անգլիոյ աղօրապետք այցելեցին Վիէննայի և Բիշդայի աղօրիքներն և 1878ին կազմուեցաւ Անգլիոյ և Իռլանտայի Աղօրապաններու «Ազգային ընկերակցութիւն», որոյ առաջին նախագահն եղաւ Էլտրըմէն Հէպուէյ։

Քիքի և Վալըր գիտել կուտան թէ, հիգիտացիք, որք չենեցին հսկայական բուրգերը, գիտնական էին բնական զօրութեանց զործածութիւնը։ սակայն հնախօսութիւնը մեզ ըսյս մը չտար թէ ջրաղացք կամ հողմաղացք ծանօթ էին անոնց։ Առաջին ջրաղացներն Օգոստոս Կայսեր ժամանակները սկսան կառուցուիլ, իսկ հողմաղացք միջին դարու մէջ՝ աւատական դրութեան ժամանակ։ Այսօրինակ աղօրիքներու նմանութիւնը կը կրեն տակաւին Նորվէկիոյ, Շուէտի, Կալիսիոյ և Սիոյ ջրաղացներն ու հողմաղացները։ Ուրեմն յայտնի կը տեսնուի որ աղօրիքներու յօրինուածքին մէջ եղած փոփոխութիւնը խիստ նոր ժամանակաց կը վերաբերին։ Աղօրապանութիւնը իր ընթացքին մէջ մեծագոյն և անհամեմատ յառաջդիմից Ուսիի, Սիբիէնսքիի և Ուլքի գիւտերուն կամ շոգեշարժ մեքենայից կատարելագործուելով։

Ինչ ծառայութիւն որ մատոյց Բրոֆ. Քիքի աղօրապանութեան՝ տեսական կերպով, նոյնը մատոյց Սրը Ուիլիամ Ֆէրպէրն՝ գործնականին մէջ։ Վերջինս՝ աղօրիքներու յօրինուածին կամ ծագրին նկատմամբ հաղորդած համաչափութիւնները, բանած, ակոսին ծախսերը պահանջած էր։ Կամաց կամաց առաջացեր էին, գրեթէ անզգալապէս։ Անգին՝ կակուղ հողի մը հանդէպ գտնուեր էին. ժայռը, գլուրաբեկ, կը փլէր։ Ժայռերը չենուած էին խճաքարերով ու թերթաքարերով։ Հարկ եղած էր որմահիւսել հորը։ Եւ այս հսկայական գործ կրկնապատկուած էր սակայն երբ կարգը գետնատզիներուն էր եկած։ Թերթաքարտ գետնին մէջ բացուած նրբուղիները բնապէս գոցուելու կը վտէին. զանոնք ծածկող հողին ծանրութիւնը ահագին զօրութեամբ կը նեղչէր։ Այս գետնուղիներէն չատերը որմահիւսուած էին հորին պէս։ Հարկ եղած էր քարէ ու ադիւսէ փապուղիներ չենել հոն, սահմատակամներ կանգնել, մայթեր կուտակել։ Սառերկրեայ գլխաւոր ջրանցքներուն մէջ չենած էին ամուր գերանիկներէ ձեւացած շրջանակներ, տարաբերի ձեւով գետնուած։ Իւրաքանչիւր տարաբերի միջեւ գտնուած անջրպետը լեցուած էր հորիզոնական կամ ուղղահայեաց գերաններով։

Այս նրբանցքէն չատերը չէին դիմացած այն լքման ուր հանքին այս մասը կը գտնուէր քանի մը տարիէ ի վեր։ Կամարները վար իջած էին. ճեղքուածները լայնցեր էին. թերուները մանանի փլուզումներ առաջ բերած էին. նրբուղիները գոցուած էին։ Ուրիշներ, ընդհակառակն, զբեթէ անազարտ կը մնային։ Որմահիւսքերը կը տակային։ Շատեր մէկզմէկու հետ հաղորդակցութիւն ունէին և նոյն իսկ քիչ հեռուն կը յանգէին այն հորին զոր Ժան Պարթոլի և իր որդին կը շահագործէին։

Տիան սա չէր գիտեր որ այս նրբանցքներէն երկու երեքը կը հաղորդակցէին ծոր փոսին հետ։

Անաղարտ մնացած ատորերկրեայ այս անցքերէն մէկուն մէջ Տիան իր եղբօրն հորէն ինկած էր։

Անթոնիօ, բարեբախտաբար, շուտ չէր երթար, վասնզի եթէ արագօրէն առաջանար, Տիան չուտով աչքէն պիտի կորսնցուներ զայն։

Մանկամարդ ազջիկը պատին քովէն կը սահէր, բազուկներն ընդ առաջ, այդ ահռելի խաւարին մէջ, անդունդի մը մէջ, անհունին մէջ խեղճ հիւլէի մը պէս յեղակարծօրէն գլորելու մեքենական երկիւղովն համակ։

Շատ անգամ գետնուղին, իրմէ աւելի բարձր, անաղարտ ու ամուր մնացած, ոնարգել ճամբայ կը բանար իրեն։

Շատ անգամ հողը կուտակուած էր, անցքը պատելցնելով, և այն տեղ Տիան ստիպուած էր պառկիլ, քարկուտիլ, անցնիլ բացուածքէ մը որ հազիւ թէ աղջիկը չվիրաւորելու չափ լայն էր։

Անթոնիօ ալ անկից անցած էր։

Այս մտածումը ուժ կուտար իրեն, եթէ զդար որ իր կորովը կը նուազի։

Բայց ոչ, իր քաջութիւնն անդրդուելի կը մնար։ Իր կեանքը զոհած էր։

Բաւական տեղեակ ի վեր չէր տեսած Անթոնիօին փոքր լոյսը որ իրր փարոս կը ծառայէր իրեն։

Բան բանտի կ'երթար։

(Շարունակելի)

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (103)

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ՏԺԳՈՅՆ ԱՂՋԻԿԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ԷԿԻՑԵԼԵՔԻ ՀՈՐԸ

Անթոնիօ կարծես լքած էր իր ծրագիրը, վասնզի առաջին օրերը բնաւ երեւան չելաւ։

Անշուշտ զգոյշ կը կենար։

Գիշեր մը ստուեր մը սահեցաւ Տիանի պուխուէն, վարանոտ, յետոյ հորին մէջ անկեւտացաւ։

Բայց մութը այն գիշերը բաւական պայծառ ըլլալով թոյլ տուած էր իրեն տեսնել թէ այդ մարդն Անթոնիօն չէր։

Բեսիլարն էր։

Այդ մարդը ի՞նչ պիտի ընէր լքուած անդունդին մէջ։

Տիան չմտածեց ասոր վրայ, բնաւ հոգ չբերաւ. եղբօրը վրայ միայն կը մտածէր։

Ցաշորդ գիշերը, նորէն ստուեր մը թափառեցաւ իր մօտը, և դարձեալ Անթոնիօն չէր։

Ժաքիէն էր։

Վերջապէս օր մը, կէս գիշերուան մօտ, երբ Տիան կը սկսէր յուսալ թէ երիտասարդը թողած էր իր ծրագիրները, նշմարեց զայն անդունդին մօտ։

Ոտքի ելաւ, հասատատվիտ, և անոր հետեւեցաւ։

Զգուշութեամբ կը քալէր։ Պէտք չէր որ Անթոնիօն իր ոտնձայնը, բռնէր զինքը։

Փուչերու, ժայռերու կը կռչի. ինչպէս ըսինք, զառիվերը, շնորհիւ յարատեւ փլուզումներու, շատ սեպ չէ։ Այսպէս, Տիան կամաց կամաց կը հասնի հին փոսին բերանն խսկ։

Ամեն մէկ քայլին կը կենայ։

Մտիկ կ'ընէ։ Կը ջանայ տեսնել, այդ խաւարին թանձր քողին մէջ։

Մահացու վտանգներու կը դիմագրաւէ։

Ա՛լ չի մտածեր այս բանը։

Ա՛լ միայն կը հնազանդի այն արարածները փրկելու բուռն ըղձանքին որք սիրելի են իրեն և որոց դէմ՝ կը գուշակէ թէ ուղղուած են Անթոնիօին հնարքները։

Եղբօրը դէմ ունեցած ատելութեանը կը հնազանդի այլ եւս։

Սակայն, գրեթէ անհնարին, գրեթէ գերմարդկային գործի մըն է ձեռնարկած։

Մահն ամեն կողմէ կը գիտէ զինքը։

Գոնէ կարենար տեսնել, գոնէ տարտամ ու անտոյգ լոյս մը կարենա՞ր արձիլել զինքը որ չայթաբի և չթաւալի բերանաբաց անդունդին մէջ։

Բայց սոսկալի խաւարը միայն, որուն քով, քանի վար իջնէր Տիան, մէջը մրճէր, վերի մութը իր ատոներովը կարծես ցորեկուան լոյսն էր, արեւէն չոգարձակումն էր։

Երբ հոգու քար իր մերկ ոտքէն բրբթելով, թաւալին զառիվարին երկայնութեամբը, Տիան կը ծռի, սիրան անբաթեամբը, սպասելով որպէսզի Անթոնիօին ուշադրութիւնը շարթնայ։

Ո՞ւր է, ո՞ւր կերթայ։ Միշտ իր առջեւն է, կամ թէ ետ չէ՞ դարձած։ Վերը, արձակ օդին, գիշերուան զովագին հովին չէ՞ եւած։

Տիան ականջը գետնին կը փակցունէ։

Անթոնիօին քայլերը որոշակի կը հնչեն իր առջեւ։

Եւ յանկարծ, կարծես աւելի ապահովցնելու համար զինքը, քաջասրտելու համար, ասոր մը կը փայլի փոսին մէջ։

Անթոնիօն է որ Տալիի լամպար մը վառած է։

Երիտասարդը եւնարանեներուն հասած է։

Տիան կը տեսնէ եղբայրը որ վար կիջնէ, որ կը մերձի, կ'անհետանայ գետնին մէջ։

Եւ մութը նորէն կը տիրապետէ։

Բայց այսչափը բաւական է որպէսզի Տիան ա՛լ գիտնայ իր ճամբան։

Գիտէ որ հիմակ մինչեւ եւնարանները ա՛լ վտանգ չունի։

Նախ և առաջ կանգնած կը յառաջանայ և առանց զգուշանալու, յետոյ կը պառկի և խարխափելով եւնարաններուն կը հասնի։

Այն ատեն, առանց վարանելու, ինքն ալ վար կիջնայ։

Ո՞ւր պիտի երթայ։ Մինչեւ ո՞ւր պիտի իջնայ։ Ի՞նչպէս պիտի կրնայ գտնել Անթոնիօն, և լրտեսել զայն, և տեսնել անոր գիշերային աշխատութիւնը։

Ասոնցմէ և ոչ մէկը կը մտածէ։

Անհամեմատ ուանդուներէն վար կիջնայ ճապուկ, կորովի. ատեն ատեն կը կենայ, դէպ ի եաեւ կը ծռի, անմանօթ անդունդը կը չարիք ակնարկումն։ Երբեմն կը թռի իրեն նշմարել հրերուն փոքր լոյսն իր ներքեւը։ Պատրա՞նք մըն է, ի՞նչ հոգ։

Ցանկարծ լոյս սարահարթի մը վրայ կը գտնուի։

Կը հասկնայ թէ հին փոսին առաջին յարկն հասած է։

Անկուշտ ատենօք գետնուղիներ բացուած էին անոր վրայ։

Մեծ մասամբ լեցուած են հիմակ՝ ջուրերու թորումներէն առաջ եկած փլածքներով։

Ամենայն մէկ քանին բաց կերեւան, գէթ մէկ հատը, վասնզի Տիան հոն կը մտնայ առ խարխափ, անարգել։

Շիտակ ճամբուն վրա՞յ է։

Կարծես կը վախնայ որ կը սխալի, կը կենայ, կը վարանի, մտիկ կ'ընէ։

Բան մը չլսնալով, կը վերսկսի առաջանալ արագութեամբ և արդիւնքը կը քաղէ, վասնզի պահ մը կը նշմարէ արագավազ լոյսն որ վերը առաջնորդած էր իրեն։

Անթոնիօն առաջին յարկն է։

Անթոնիօն միշտ իր առջեւն է։

Լքուած հին փոսին մէջ, ինչպէս Լեկիլեթի փոսին մէջ, հանքն առաջին անգամ չանգործողները հորին պեղման և գետնուղիներու բացուածքներուն մէջ բազմաթիւ ու ծանր խոչընդոտներու էին հանդիպած։ Հոս, գետինը կուռ էր, ժայռը կարծր ու տուկուն. մեծապէս գժուարին աշխատութիւնը շատ երկար ժամանակ բռնեց։

Տիան սա չէր գիտեր որ այս նրբանցքներէն երկու երեքը կը հաղորդակցէին ծոր փոսին հետ։

Անաղարտ մնացած ատորերկրեայ այս անցքերէն մէկուն մէջ Տիան իր եղբօրն հորէն ինկած էր։

Անթոնիօ, բարեբախտաբար, շուտ չէր երթար, վասնզի եթէ արագօրէն առաջանար, Տիան չուտով աչքէն պիտի կորսնցուներ զայն։

Մանկամարդ ազջիկը պատին քովէն կը սահէր, բազուկներն ընդ առաջ, այդ ահռելի խաւարին մէջ, անդունդի մը մէջ, անհունին մէջ խեղճ հիւլէի մը պէս յեղակարծօրէն գլորելու մեքենական երկիւղովն համակ։

Շատ անգամ գետնուղին, իրմէ աւելի բարձր, անաղարտ ու ամուր մնացած, ոնարգել ճամբայ կը բանար իրեն։

Շատ անգամ հողը կուտակուած էր, անցքը պատելցնելով, և այն ատեն Տիան ստիպուած էր պառկիլ, քարկուտիլ, անցնիլ բացուածքէ մը որ հազիւ թէ աղջիկը չվիրաւորելու չափ լայն էր։

Անթոնիօ ալ անկից անցած էր։

Այս մտածումը ուժ կուտար իրեն, եթէ զդար որ իր կորովը կը նուազի։

Բայց ոչ, իր քաջութիւնն անդրդուելի կը մնար։ Իր կեանքը զոհած էր։

Բաւական ատենէ ի վեր չէր տեսած Անթոնիօին փոքր լոյսը որ իրր փարոս կը ծառայէր իրեն։

Բան բանտի կ'երթար։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՍԵՊՏ. 20,2 ՀՈԿՏ. 1894

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԶԻՆ ԵՒ ՃԱՊՈՆ։—Շանղայ, 26 Սեպտ. («Նիւ Եորք Հերըլտի»)—Հուսկէ կուսակալ Վու-Թա-Զէնկ Լի-Հունկ-Զանկի պիտի յայտնուէ իրրեւ կուսակալ Բէչիլիի և վարչապետ։ Զինու Կայսրն ատիճանազարկի դրաւ իւր վերին դեսպանն ի Ճապոն, (Ժամանակին ճիշդ տեղեկութիւն չտալուն համար Ճապոնի սպառազինութեանց վրայ)։ Կայսերական գերդաստանէն չորս իշխանք ի Թիէնցին եկած են, դէպքերուն ընթացքին համեմատ պէտք եղածն ի գործ դնելու։ Ի Բէյճին օտարազգիներու կեանքը վտանգի մէջ ըլլալուն համար, դեսպանը իրենց Տէրութիւններէն զօրք խնդրեցին ի պաշտպանութիւն, դաշնագրով բաց թողուած նաւահանգիստներուն մէջ։ Զինայիք ըստ մեծի մասին դէչ զինուած 180,000 զօրք համախմբեցին ի պաշտպանութիւն նուիրական քաղաքին Մուկտէնի։ Մինչեւ 15 օր ճակատամարտի մը կը սպասուի հոն։ Ճապոնական նաւատորմը կը դտնուի Բէչիլիի ծովախորշին (այսինքն՝ չինական ջուրերուն) մէջ։ Մասնագէտը կ'ըսեն թէ չինական մարտանաւք կարող չեն բաց ծովը երթալու և ճակատելու։ (Վերոյիշեալ նաւատորմին նորոգման թէեւ գլխեր ու ցերեկ կ'աշխատուի չինական նաւարաններուն մէջ, բայց վարպետներն յայտարարած են թէ երկու ամիսէն առաջ կարող չեն յանձնել։)

ԳԵՐՄԱՆԻԱ։—Պ. տը Պլովից կը հաղորդէ նախկին դեսպանի մը հետեւեալ խօսքերն, որ արկար ժամանակէ հետէ կը ճանչէ զՎիլհէլմ կայսր, և գահակալութենէն ի վեր քանիցս տեսած է զնա.—«Ժամանգակաւորութեան օրէնքին ճիշդ գործադրումը Վիլհէլմ Կայսեր մասին ուշադրաւ իրողութիւն մ'է։ Իրրև Հոհենձոլլերնեան սերունդ, կրօնասէր է և զինուոր։ Իրրեւ անդրիցի իշխանուհւոյ մը որդի, բանակէն եռքը զինչ ամենէն աւելի զրաղեցնող բաներն են նաւատորմն և գաղթականութիւնները։ Կը տեսնէք թէ ո՛րքան կը սիրէ ծովը։ բայց աւելի կը սիրէ գաղթականութիւնները։ Անգլիոյ և Բոնկոյի Պատերեան միջեւ անցեալ տարի մասնաւոր կարգադրութեամբ մը դաշնագրոյ կնքման առթիւ Վիլհէլմ Կայսր ցոյց տուաւ թէ ի հարկին Անգլիոյ դէմ ալ կրնայ բարկանալ, և թէ բանէ մը չի խուսափիր արդիլելու համար Գերմաններուն օտար երկիր գաղթումն։ որովհետեւ կ'ըղձայ գերմանական գաղթական շարժումն ուղղել դէպ ափրիկեան գերման գաղութներն։ Հիմակ ալ կը խորհի օրէնք մը հաստատել, որով զինուորական ծառայութեան պայմանաժամը 45 տարեկանին մէջ պիտի չդադրի այլ եւս, այլ 55 տարեկանին մէջ, և օտար երկիր գաղթելու արտօնութիւնը պիտի զաղտի 55 տարեկանէ պակաս անձերու, բայց ամեն դիւրութիւն պիտի տրուի 35 տարեկանէն առաջ ափրիկեան գերմանական գաղութներն երթալ հաստատուիլ ուզողներուն։ 55 տարեկանէն եռքը մարդիկ ի՞նչ կրնան ընել գաղթելով։ Այս օրէնքին նպատակը պիտի ըլլայ ուրեմն օտար երկիր գաղթել ուզող Գերմաններն հարկադրել որ միայն գերմանական գաղութներն երթան։ Անկէ կրնաք հասկնալ թէ գերմանական գաղթական ձեռնարկն յառաջ տանելու ո՛րքան զօրեղ կամք ունի Կայսրը։»

ԱՓՐԻԿԷ։ — Ի Թրանսվաալ գերմանական գաղթականութիւն հաստատելու ձեռնարկն այն երկրին տէրերը՝ Պօէրք՝ լաւ ընդունելութիւն չեն ըներ։ Պօէրական Հանրապետութեան կողմէ ծանուցուած է թէ պետական ո՛և է հող չի կրնար տրուիլ առաջարկեալ գերմանական գաղթականութեան։ Գերմանք իրենց Արեւելեան Ափրիկէի ընդարձակ երկիրը բաւ չեն համարիր։ Թրանսվաալի հարուստ հանքագործութիւնէն կ'ուզեն բաժին ունենալ, այն կողմերն հաստատուելով։

ԱՆԳԼԻԱ։— Իռլանտական կուսակցութեան խորհրդարանական վարիչ մարմին հանդիպած շնորհակալութեամբ եւ դարձուց առ Պ. Կլատսդոն և առ Լորտ Թուիտմաութ այն 100 սկան ոսկինոց երկու չէքը զոր ղրկած էին յիշեալ կուսակցութեան մնտուկին, իրրև նպաստ Իռլանտացի երեսփոխանաց ընտրական ծախքերուն համար։ Լորտ Թուիտմաութ Լորտերու ժողովոյն անդամակցէն առաջ ազատական կուսակցութեան վարչապետն էր երեսփոխ ժողովոյ մէջ։ Շրջաբերական մ'ընդունած էին որով նպաստ կը խնդրուէր Իռլանտացի երեսփոխանաց ընտրական ծախքերուն համար։ Բայց եռքէն հասկցուեցաւ որ այս շրջաբերական սխալմամբ ղրկուած էր ազատական կուսակցութեան այն երկու վարիչներուն։ Իռլանտացի երեսփոխանք թէեւ դաշնակից են Ազատականաց հետ, բայց դրամական անոնցմէ կախում ունենալը պատեհ չեն համարիր իրենց։

ՌՈՒՍԻԱ։ — «Կէնէրալ Ամիրալ» ռուս զրահաւորը խրեցաւ Պալթիկ ծովուն մէջ ժայռերու վրայ։

ՓԱՐԻԶԻ ԿՈՄՍԸ 1889 ին զգալով թէ անբուժելի հիւանդութենէն մը բռնուած է, ուխտ բրեր է Լուռուն Մայր-Աստուածածնին, խնդրելով որ զէթ տարի մ'ևս իւր կեանքը երկարի, քաղաքական և ընտանեկան ծանր գործեր իգլուխ հանելու համար։ Իւր ուխտ ընդունուած ըլլալով, յաջորդ տարին մեծաքանակ գումար մը նուիրեր է, որ գործածուեր է այն հռչակաւոր ուխտատեղւոյն պայծառացման, մանաւանդ եկեղեցւոյն Տոպչէխներուն, և Տ'Իւրզ Գերապայծառ որ այս դէպքը կը պատմէ, 1890 Օգոստոս 15 ին Վերտրոնոման տօնին այս առթիւ Պատարագ մատուցեր է հոն։ Այս և ուրիշ դէպքեր յիշելուն առթիւ, Գերապայծառը պերճախօս կերպիւ կը բացատրէ թէ հանգուցեալ իշխանը կատարելապէս քրիստոնէական կեանք մը վարած էր։

Տեսնական հայացք

ԵՐԿՈՒ ՆՈՐ ԳԻՐՔԵՐՈՒ ԱՌԹԻՒ (*)

Մեզմէ ո՞վ ասնկ բան մը չէ տեսած.—Բարեկամ մը ձեզ կը տանի տուն մը ուր փայլուն երեկոյթ մը կը տրուի։ Տունը ճոխապէս կահաւորուած է։ Բարեկեցութեան վարժուութիւն և փափուկ ճաշակ ակնյայտ կ'երեւին հոն։ — Ասոնք հարո՞ստ են, կը հարցնէք ձեր բարեկամին։ = Ադոր խօսքը կ'ըլլայ։ Ճենը չնորհք կ'ապրին կոր։

Վեց ամիս առաջ, նոյն բարեկամ ձեզ կուգայ, և կը թախանձէ որ հանրային նպաստ մը կամ պաշտօն մը ձեռք բերէք աղքատ կնոջ մը համար, որ երկու զաւակ կը հոգայ։ Ո՞վ է, կը հարցնէք։ — Զէ՞ք յիշեր։ Տիկին . . . է, որոյ տունը այս ձմեռ շատ ադուոր երեկոյթ մը կար։ Ի՞նչպէս լաւ ընթերիք մ'երրիք հոն։ Այո՛, ժամանակաւ անոնց տունը լաւ կ'ընթերցին ուրիշներն։ Հիմակ իրի՞նք նախանձի կարօտ են։ —Ի՞նչ անցաւ ձմեռէն ի վեր։ = Ամուսինը թոքատապ մ'ունեցաւ, երեք օրէն մեռաւ։ Իւր պաշտօնէն զատ ուրիշ եկամուտ չունէր։ Ցորչափ ողջ էր, շատ լաւ կրնար ապրեցնել իւր ընտանիքը։ Բայց ընտանիքին բարեկեցութիւնն ալ իրեն հետ գերեզման տարաւ։ Կնոջ ուրիշ բան չմնաց բայց եթէ իւր բերած դրամօժիտը։ Բայց իբրեւ դրամօժիտ ունէր։

Պ. Հ. Օտրվալ գրած է կէս-Բաւէր անունով ընթեռնլի վէպ մը, որով կը ցուցնէ թէ մեր ընկերութեան մէջ, որ ըստ մեծի մասին կազմուած է քիչով ապրող քաղքենի դասէն, դրամօժիտ անուան արժանի բան մը չկայ այլ եւս։ Փեսին գումար մը կը խոստանան, որ ամուսնական պայմանագրին ստորագրման օրը կիսովին կը դեղչուի։ Շատ անգամ ալ մայր-գումարը չեն կրնար վճարիր բայց կը խոստանան չորը տարուէ տարի տալ։ Մէկ-երկու տարի կուտան, երրորդ տարին կը դժկամակին, չորրորդին բոլորովին զանց կ'առնուն։ Փեսան բերան չի բանար։ Կրնա՞յ մի դատ վարել զոքանչին դէմ։ Զոքանչն ալ ո՛րքան լիզու և արցունք կը թափէ։ Ի՞նչ, ստակի՞ն համար ամուսնացած էր իւր կնոջ հետ։ Ուրեմն, քնաւ չէ՞ սիրեր զայն, ուշն։ Բայց մարդը կարգուելու տեղաւորուելու համար ոչ սակաւ ծախք ըրած էր։ Եթէ խանութպան էր, աւելի չահելու համար ընդարձակած էր իւր դրան, չատ մը բան վարկով գնած էր։ Վճարելու համար յոյսն այն ձախող դրամօժտին վրայ դրած էր, որ ահա կը ցնդի։ Գէշ բան։ Բայց մարդը չի յուսահատիր։ Քաջասիրտ է։ կը զգայ թէ իւր մէջ, իւր գլխուն մէջ, դրամպլուս մ'ունի որ անի չի թերանար։

Մոռա՞ծ էք երբեք թէ ըստ բաւականին ուսեալ անձ մը երեսուն տարեկանին մէջ ո՛րպիսի դրամպլուս մը կ'անձնաւորէ։ Հաշուեցէք բոլոր գուսարները զոր ամեն տարի ծախսել պէտք եղաւ այն կրթութիւնն և ոյժն անոր տալու համար. հաշուեցէք բաղարեալ տոկոսներն. աւելցուցէք գումարին վրայ ինչ որ կրնան արժել իւր բնական ձիրքեր անմշակ վիճակի մէջ, և զարմանօք պիտի տեսնէք թէ ո՛րպիսի ահագին գումար մը կախում ունի մէկ մարդու կեանքէն։

Ինք ալ դայս կը զգայ վեր ի վերոյ։ Քանի՞ քանի՞ անգամներ, երեկոյին, իւր կնոջ քով որ կար կը կարէ, մինչ երկու զաւակները թաւալլելը կը խաղան կապերտին վրայ՝ սպասելով որ մայրենին զիրենք պառկեցնէ, մարդն իւր զիրքն աչքէ անցուցած, իւր յոյսերը մտովի թռուած է մի առ մի։ Գործաւորը կ'ըսէ։ Երկու ամուր բազուկ ունիմ, որք օրը վեց ֆր. կ'արժեն։ Ուսեալ մարդն ալ կը մտածէ թէ խորհող և գործող գլուխ մ'ունի, որ տարին քանի մը հարիւր ոսկի կրնայ բերել։

Իրեն դէմ մէ՛կ պատահականութիւն միայն կայ, մահն, այն ալ այնքան անհաւանական է որ հաշուի մէջ չի դներ։ Ինք ա՞նքան առողջ և երիտասարդ է դեռ։ Դիպուածի վիճակահանութեան մէջ, միայն մէկ գէշ թիւ կայ հաղարաւոր լաւ թիւերու դէմ։ Անպատճառ այն գէշ թիւը պիտի քաշէ։ Արի՛ տես որ անանկ կ'ըլլայ։ Կը մեռնի։ հասոյթն ու դրամպլուսն, ամեն բան մէկէն կը կորնչի։ Հաշիւները մաքրել պէտք է։ ի՞նչ ապիտալի գործ։ տունը տասը փարա չկայ՝ փարան ինք կուտար։ բայց ո՞ւրչափ ծախք մէկ օրէն միւսը։ Թաղման ծախք, ժառանգութեան կառավարական ծախք, ու մանր պարտքերն որք վճռակար ընտանիքին վրայ կը թափին ամեն կողմէ, իբրեւ ապուտներ դիակի մը վրայ։ Ինչ որ կայ՝ չուտ մը կը ծախուի, ու վերջապէս՝ այն ադուորիկ կաս կարասին ոստում մը կ'ընէ տունէն կահագործին խանութը։ բոլոր այն պերճանք կը վերածուի արծաթ հինգ ֆր. նոցներու որք չուտ կ'ըսպառին։ Այն տաքուն ձիւն կը դիմանայ։ Սգակիր այրի կինը կ'ելթէայ կապատանի մէկ—երկու սենեակով տնակ մը, իւր փորձիկներով, որոց կրթութեան գործն ալ յոյժ երկայնական կը դառնայ։

Այն տաեն բարեկամք գործի կը սկսին։ Ոմանք հանգանակութիւն մը կը բանան ծանօթներու մէջ։ Այլն, իւր յաջողութեան օրերուն, բարեգործական ընկերութեանց անդամ էր։ Անոնք տղուն հոգը կը սանձեն, ու կրթարան մը կը դնեն կիսաթշուկ։ Այլի կնոջ համար յետ շատ մը թախանձանաց նախարարէն կը ստանան ծխախոտի խոնութիւն բանալու արտօնութիւն, յորմէ տարեկան 40 ոսկի կրնայ շահիլ։ Միթէ չկարդացի՞ք գաւառական թերթի մը մէջ երկու կիներու պատմութիւնը, մայր և աղջիկ, որք ամենէն ահաւոր թշուառութեան ենթած էին, այն է՝ բարեկեցիկ անձանց թշուառութիւնն, և անօթութենէ մեռնելու վիճակին հասած էին, երբ բարեսիրտ մարդ մը վերահասու կ'ըլլայ նոցա վիճակին։ Զայս պատմող լրագրին հրաւէր մը կարդաց որ լսելի եղաւ։ Անոնք ժամանակաւ հանգիստ կ'ապրէին, բայց իրենց այրն և հայրը կորզելով, մահն ամեն բան մէկ օրուան մէջ կորդած էր իրենցմէ։

Շատեր ուսերին թոթուելով պիտի ըսեն։ Իրաւ չատ տխուր բան։ բայց ի՞նչ ընենք։ կեանքն այսպէս է։ Մարդ մահկանացու է։ Կարգուած ժամանակ գիտեր թէ պիտի մեռնէր օր մը, և մահն որչափ ալ անհաւանական, պէտք էր իւր հաշուոյն մէջ դնէր։»

Բայց ի՞նչպէս ընելու է՝ հաշուի մէջ դնելու համար այս ձախող պատահականութիւն։

—Երբ կը կարդայի «Կեանքի Ապահովագրութեան» վրայ Պ. Եօժէն Ռըպուլի Օբէնկոն Նապոլեանի մէջ գրած յօդուածները, կը զարմանայի գաղափարներուն պայծառութեան և ոճին կորովոյն վրայ։ Դիպուածը բերաւ որ հեղինակն ալ ճանչցայ։ Պ. Եօժէն Ռըպուլ այն շրջապարագիրներէն է որք իրենց մտքին բոլոր ոյժը կը նուիրեն միակ գաղափարի մը պաշտպանութեան, զոր արդար եւ օգտակար կը համարին։ Համոզուած մարդ մ'է սա։ Գիտէ՞ք որ ամբարիշտ մէջ բարի և աղուոր ինչ բան որ կ'ըլլայ՝ լուրջ համոզման տեր մարդոց ձեռամբ կ'ըլլայ։

Ապահովագրութիւնը Պ. Ռըպուլի համար ապագայի նշանաբանն է։ Հիմապէս գիտէ ապահովագրութեան ամեն ծակուծուկին։ Ամենէն նուրբ հաշիւները չատ լաւ կը տեսաւորէ ամենէն թանձրամիտ գլուխներու մէջ անգամ։ «Ուսումնասիրութիւնք Ապահովագրութեանց վրայ» անուն իւր գիրք արժանի է նոյն իսկ անոնց ընթերցման որք տարիներ առաջ կարդացած էին զայն մաս առ մաս։ Ուրիշ բան է հարեւանցի ակնարկ մը հետել լրագրի մը էջին վրայ, և ուշի ուշով կարդալ խորունկ խորհրդածութեան արդիւնք եղած գիրք մը։

Պ. Եօժէն Ռըպուլի գիրքը կարդալով, անհնար է չմոռցուիլ թէ ինքզինք չապահովագրող հայրն իւր ընտանեաց հանդէպ չարաչար անտես ըրած կ'ըլլայ իւր պարտականութիւններու։ Իրեն դէմ ահաւելի պատասխանատուութիւն մը կայ, այն է՝ մահն, և Ապահովագրութիւնը միայն կրնայ նախատեսել այն պատասխանատուութիւն, և անոր դրծելիք չարիքը դարմանել գէթ նիւթապէս։ Ապահովագրողներն հեւս կը մեռնին, բայց մահն անոնց չուրջ չի սփռեր այն նիւթական աւերումն ու քայքայումն որք անհնարելք իրեն կը հետեւին։ Մեք ամեն օր Մահուան հիրաններուն մէջ ենք։ բայց Ապահովագրութիւնը Մահուան ձիրաններէն կ'ազատէ և ապահով տեղ կը դնէ այն Դրամագլուխն որ մեր ապրելէն կախում ունի։

Իմաստուն համարուած հայր մը ի՞նչ կ'ընէ սովորաբար։ —Ամեն տարի իւր վաստակէն մաս մը բան մէկ կողմ կը դնէ, որոյ տոկոսներն ալ վրան կը բարդէ։ կը խորհի թէ օր մը իւր աղջիկը պիտի կարգէ կամ իւր զաւակը գործի դնէ։ Ադոտ իմն թերեւս կը յիշէ մեծ մեհկուսի օրն ալ, երբ այրի մը պիտի թոդու որ ապրելու համար իւր խնայութիւններէն դատ ուրիշ բան պիտի չունենայ։ Գովելի է այս հօր ընթացքը։ Բայց եթէ մահն իրեն ժամանակ չվերցո՞ւ որ խնայութեամբ բաւական բան մէկ կողմ դնէ։ Ո՞ր խենթը կրնայ վստահիլ։ Բայց եթէ ապահովագրուի, այն ատեն ակա կատարելապէս կ'ապահովէ իրենիներուն ապագայն։ Ընկերութիւնն անվիճելապէս կը վճարէ այն դրամագլուխ զոր բարեկիչատակ հանգուցեալն ինք բաւ համարած էր իրենները թշուառութենէ զերծ կացուցանելու համար։ Երկար տարիներու խնայութենէ ետքը մարդն ո՛րչափ գումար մը մէկ կողմ դնել կը յուսար, իւր յանկարծադէպ մահուան հետեւեալ օրն իսկ այն գումար կը յանձնուի իւր կնոջ և զաւակներուն, ինչպէս որ պայման դրած ըլլայ ապահովագրութեան մուրկակաւ։ Մարդն առաջին տարեվճարն ըրած օրէն այն դրամագլխին վրայ իրաւունք ստացած էր, և եթէ միայն մէկ տարւոյ վճարումն ալ ըրած ըլլայ, դրամագլխին ամբողջը կը տրուի ընտանիքին։

Լաֆոնդէն առակի մը մէջ ըսած է թէ «Մահուան կը պարտինք մեր երեքէն մին, իւրաքանչիւր տասն տարին։» Բանաստեղծին այս խօսքը ճշմարտութենէ չատ հեռի չէ։ Մահացուցակի մը վրայ ակնարկ մը նետելով, կը տեսնենք թէ իւրաքանչիւր տարիքէ ո՛րպիսի կանոնաւորութեամբ մահն իւր տարեկան տուրքը կ'առնու կը տանի։

Մահուան դիպուածն որքան ալ նուազ հաւանական ըլլայ, մանաւանդ երիտասարդ և առողջ մարդուն, բայց վերջապէս կայ և կը մնայ, և զայն տեսնելու զուրը կը նմանի ջրլանին որ իւր գլուխը կը ծածկէ երկու քարի մէջ, չտեսնելու համար որսորդն որ իւր վրայ նշան կ'առնու։ Դիպուածը գրաւիտակ առած է մեր ամեն ինչք և ստացուածք։ Ապահովագրութիւնը միայն կարող է մարել և բառնալ այս գրաւ։ Դիպուածին ձեռքէն գրաւի բաժինն առնելու համար, պէտք է կանխիկ հատուցում մ'ընենք իրեն, այսինքն՝ տարեւոր տուրքն ապահովագրութեան, ապա թէ ոչ՝ օրին մէկն ամբողջին կը տիրանայ, ու մեզ բան չի թողուր։ Պ. Ռըպուլի այս մտօք բացատրութիւնները կարդալէն ետքը, ինձ կը թուի թէ անկարելի է չհամոզուիլ։ բայց և այնպէս կան մարդիկ որք պիտի կարդան ու չհամոզուին։ Մեր ապգին (Ֆրանսայոց) մէջ այնքան դժուար է նոր գաղափար մը այն ատիճան իւրացնել որ մարդ անոր համեմատ յարժի։ Բայց չեմ կարծեր որ շապահովագրուողներն իրենց վիճակէն գոհ մնան։

Կեանքի ապահովագրութիւնն ազնիւ հեռատեսութեան գործ մ'է, որ հոգին կ'անդորրացնէ։ Ինքնասէր հաշիւները գործ չունին ապահովագրութեան մէջ։ Իւրկեանքն ապահովագրողը պահ մը ինքզինք կը մոռնայ, ուրիշներու վրայ միայն մտածելով որք պիրելի են իրեն։ Իւր ներկայ բարեկեցութենէն կը կրճատէ, իրմէ ետքն ապրելիքներուն բարեկեցութիւնն ապահովելու համար։ Կերպիւ իւիք դուրս կ'ելնէ իւր նեղանձնաւորութենէն, կ'ընդարձակէ այն միջոց զոր ընութիւնն իրեն շնորհած էր ապրելու համար։ Ինքն իւր աչաց առջեւ կը բարձրանայ կ'ազնուանայ՝ երկարատեւ ընտանիքի մը հիմնադիրն ըլլալով ոչ միայն անուանք այլ և արդեամբ։ Այնպիսի՞ոք այլ եւս չէ անօգուտ էակ մը, դիպուածաւ այս երկրի վրայ ինկած, որոյ կեանքը վերջացնելով անունն ալ կ'անկեռացնի Մահը։ Մարդկութիւնը կազմող մեծ շղթային կենդանի օղակներէն մին է այնպիսին։

Կեանքի ապահովագրութիւնն որ նոր կը տարածուի մեր մէջ, շատոնց մտած է Անգլիացւոց բարքին մէջ։ Պ. Ռըպուլ այս մասին հետաքրքրաշարժ տեղեկութիւններ կուտայ։ Անն անգլիացի հայր իւր պարտաւորութեան թերացած ըլլալ կը կարծէ եթէ ինքզինք ապահովագրած չէ, և նոյնիսկ կալէլէսի իշխանն, որ իւր ընտանիքը նեղութեան մէջ ձգելու երկիւղ չի կրնար ունենալ, չորս ընկերութեանց քով ապահովագրուած է։ Անգլիացի հայրերը սովորաբար ապահովագրութեամբ կը տնօրինեն իրենց մանչ թէ աղջիկ զաւակաց ապագայն, խնայութեան ամենէն իմաստուն միջոցը զայս համարելով։ Այն գործնական ազգին օրինակին ինչո՞ւ համար չհետեւին մեր մէջ թոյլատրողներն, ինչպէս և անկախ գործիտէրերն, որոց թոշակն ալ, գործն ալ, բնականապէս կ'ոչնչանայ իրենց կեանքին վերջանալովը։ Նոյն իսկ մեր մեծ վաճառականներ և գործարանատէրեր աւելի ստոյգ միջոց չեն կրնար խորհիլ իրենց զաւակաց ապագայն ապահովելու, զի երբ քանի մը զաւակներ կան, պէտք է գործն և գոյքերը բաժնել հաւասարապէս։ Ամեն զաւակ կ'ընդունի իւր բաժին։ Հետեւապէս գործն ինչ չահ որ բերած էր հօր՝ նոյնը չի բերեր զաւակներուն։ Հաղուեյարդարութենէն և բաժանումէն ետքը։ Բայց ո՞րչափ է հաստատութիւն այն հայրերուն որք մեծ գործարան մը կամ անուանի վաճառատուն մը պիտի թողուն իրենց զաւակներուն։ Ամենամեծ մասին մեծագոյն դրամագլուխն իւր խելքն ու ճարպիկութիւնն է, որ մահուան հետ պիտի ոչնչանայ։ Բայց պէտք է գիտնանք որ այն խելքն ու ճարպիկութիւն, քանի որ կը գործեն, կարող են ո՛չ միայն ներկայն այլ և ապագայն ապահովել, եթէ միայն կամք ըլլայ։

Լաւ է Պ. Ռըպուլի գրքին հետ մէկտեղ կարդալ Պ. Ալֆրէտ տը Ֆուրսիի գիրքն՝ «Ուսումնասիրութիւն Դիպուածի օրէնքներուն վրայ» անուն։ կը հաստատիմ ըսել թէ տեսակին մէջ գլուխ-գործոց մ'է այս գիրք։ Բիտոի օրէնքները բացատրել չատ դժուար է։ բայց Պ. տը Ֆուրսի ամենէն պայծառ բացատրութիւնները գործածելով իւր նիւթն հասկնալի ընծայած է նոյն իսկ ոգեներուն։

ԹՐԱՆՍԻՍՍԳ ՍԱՐՍԷՆՑ

ՏՈՔԹ. ԹԻՐԵԱՔԵԱՆ

պատիւ ունի ծանուցանել թէ իւր ընակարանը փոխադրած է Բերա, Մեծ-Փողոց, Մանկան դեղարանին վերայի տունը, ուր պիտի գտնուի ամէն օր առաւօտուն ժ. մինչև 3 (թ.) Երեկոյին ժ. 9 էն վերը և մնացած ժամերուն՝ կէտիք-փաշա, Տալկրճեան Գառնիկ և Ալեքսանդրոս Իսվանիտիս դեղարանները։ 1—8

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՍԱՀԱՐԱՆԻ ՀՈՒԱԳԻՐՔ

Կ. Պոլսոյ Գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Փարիզ, Լոնտոնէ և Վիեննայէ Սակարանի գիները չէ առած այսօր, գիծերու անկարգութեան պատճառաւ։ Միայն Պերլինի գիներն ընդունած է։

ՀՈԼԱՆԴԱՅԻՆ ԱՐՇԻՒԼԻՑԻ ՄԷՋ

ՊԱՏԱՎԻԱ, 1 Հոկտ.— Հոլանտացիք Սեպտ. 30ին գրաւեցին Մադարամ քաղաքը կատաղի պայքարէ մը ետքը։ Թնդանօթմ'ալ ինկաւ իրենց ձեռքը։ Թշնամին ծանր կորուստներ կրեց։ Հոլանտացւոց կորուստքն են մէկ տեղակալ և 12 զինուորք մեռած. 1 տեղակալ և 30 զինուորք ծանրապէս, և 1 հազարապետ, 2 տեղակալ և 17 զինուորք թեթեւապէս վիրաւորուած։

ՓԱՐԻԶ.—Պ. Տըքէի տեղ Պառոն տը Ֆուրսել Լոնտոնի դեսպան անուանեցաւ։

ՍՈՖԻԱ.—Պ. Վելիչով հանրային չինութեանց, Պ. Բէչեվ դատական և Պ. Ռատոսլաւով կրթական վերատեսուչ եղան։ Միւսները կը մնան իրենց պաշտօնին վրայ։ Պ. Թոնչեվ վերջապէս կրցաւ ընտրուիլ ի Պալասպտիտիսա։

ՓԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Կայսրն հանդիպ ընտանեօք Սբ.պետ Խրիմգնաց։

ՊՐԻՏԻԷՐ,— Ֆրանսայի երկրագործական նախարարը ներկայ էր բացման Վիլմէնի արձանին, այն զինուորական բժշկին որ Թոքախտի վրայ չատ բան գրած է։ Նախարարն բաւ թէ Վիլմէնի գիւտերն հաստատուած են Քոխի գիւտով։ Ոդղունեց գիտնոց յաղթութիւնքն, որք այնքան օգտակար են բանակով մարդկութեան։ կաթոլիկ ժողովրդապետն բաւ թէ իրենք անկեղծօրէն ընդունած են հանրապետական վարչութիւնը։ Նախարարն բաւ թէ կառավարութիւնն ամեն դաւանութիւն պիտի յարգէ։ բայց պիտի չմոռնայ թէ կաթոլիկները Ֆրանսայի ժողովրդեան մեծամասնութիւնը կը կազմեն։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Պատրիարքական Տեղապահ Գեր. Հմայեակ Սրբազան հիւանդ ըլլալով չաբաթ օրէն ի վեր իր տունը կը մնայ ի եկեղիցաբու։

Ազգ. Հիւանդանոցի նորընտիր Հոգաբարձութիւնն անդամոց, որոց մէկ մասը դրժարած են, կրկին անգամ հրաւէր պիտի ուղղուի։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ի նպաստ հաստատութեանս, Մեծ. Պ. Պ. Ս. Կիւլէսէրեան ազնիւ հարարը բարեհաճած են մէկ օսմ. ոսկի նուիրել ի նպաստ հաստատութեանս փոխան ծաղկեփունջի, հանգուցեալ Յարութիւն էֆ. Գարագաշեանի յուղարկաւորութեան առթիւ։

* *

Մեծ. Յարութիւն էֆ. Գուկասեան բարեհաճած է մէկ օսմ. ոսկի նուիրել ի նպաստ հաստատութեանս փոխան ծաղկեփունջի, հանգուցեալ տիկին Եղիսաբէթ Գագաղեանի յուղարկաւորութեան առթիւ։

* *

Ազգ. Հիւանդանոցի Վաքֆէն, յԱրնավուտքէյ, Պիրինճի Ճատտէ, 35 թիւ, 346 կանոնաւոր ծովեղերեայ տուն մը, որ կը պարունակէ 8 սենեակ, 1 ջրհոր և 1 ջրամբար, և անոր ներքեւը 33 և 37 թիւերով միւլք և կէսիկ (Շէրքէթխանէ) երկու կրպակներն, որք մահկիւ մեռած են հաստատութեանս, 400 օսմ. ոսկի գնով կայ։ Ուստի այն գնէն աւելի վճարողք կը հրաւիրուին թուականէս մինչեւ 31 օր գալ ի գրասենեակ հոգաբարձութեանս։

17 սեպտեմբեր 1894

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՅՐԸ

(ՓԻՔՐՈՒԹԻՒՆ ՏԵՂԱԿԱՆՔՆԵՐՈՒ)

ՀԵՂԻՆԱԿ ԲՐՕՖ. ՀԱՅՈՒԹԵՆ ԳԱԼԷՆԿԱՆ

Թարգմանութիւն ի Գերմաներէնէ

ԷՋ 110, ԳԻՆ 3 ՂՐՈՒՇ

Կնոջ կենաց ամեն ափափուկ ժամանակամիջոցին համար պատրաստուած գիրք մէ այս, յորում յղութեան եւ տղաքերքի վիճակներն յարակից պարագայներու բացատրուած ըլլալէ զատ, մանրամասնաբար ցուցուած են, իրենց զարմանելիով, այն ամեն ցաւերն որք կը պատահին յղութեան մէջ։ ինչպէս գլխուց մէջքի և սաստիքի ցաւերը, փոխումը, ջղաձգումները, իրիները, մորթերիքը եւայլն։ Ամենաւոր գլխու մը մէջ խօսուած է վիժման վրայ՝ իւր ամեն զանազանութիւններով։ կը նրատրուին մանկամարդիներն օգտուիլ այս բարեալ դիտանգներէն։

10 3—5

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Սեբաստիոյ Նահանգին Մէջթուգիի անուանեցաւ նոյն Նահանգի Թղթակցութեանց դիւանին դեր-Տնօրէն Մէհմէտ Սաադի էֆէնտի, որ կատարեց օրինական երդումը։

Վարնիսի օսմանեան փոխ-հիւպատոս անուանեցաւ Շէրէֆէտտին պէյ, փոխ-հիւպատոս և քանչելէր Թիֆլիզի, որուն յաջորդեց Թրբէսալի քանչելէր Հասան Թահսին պէյ, և այս վերջինն յաջորդեց նաեւ Արտաքին գործոց Նախարարութեան հիւպատոսական գործոց դիւանի քարտուղարներէն Խալիտ պէյ։ Այդ պաշտօնեայք կատարեցին օրինական երդումը։

Մահմուտ-փաշայի նախ. անուանեցաւ Գաստէնիզատէ Մուսթաֆա Նուրի էֆէնտի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ կայս. անձնական սպայակոյտին Միրզիվանեներէն Հաֆըզ Թէվֆիգ փաշայի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Նէճիպ Մէլէհմէ էֆէնտիի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ.—Վեհ. Սուլթանին բարձր նախագահութեամբ Քաղաքապետութեան պաշտօնատան մէջ կազմեալ արկածելոց նպաստատուոյց յանձնաժողովն մինչեւ երեկ հետեւեալ գումարները գանձած է ի նպաստ երկրաշարժէ արկածելոց.

	Ղրշ.	Փ.
Գումար նախորդ ցուցակի	4,991,934	10
Զէրբէչ գաւառակէն	6,540	
Գօնիսի նահանգէն	9,866	
Տիարպէքիրի »	32,528	
Էսքիշէհիր նահանգին ու շրջակայից պաշտօնեայներէն ու ժողովուրդէն	100,680	20
Զատալճան շրջակայ մէկ քանի գիւղերէ եւ Բիւշիւք Զէքմէճէի ժողովուրդէն	16,373	
Ինկիլիրիի նահանգին նպաստատուցեալ յանձնաժողովէն	8,450	
Ֆրանսայի Ֆէն լը Շաթէլ քաղաքին մէջ Քոնֆիտաւ տը Քէնքայելրի ընկերութենէն	950	
Գոհիրէ քնակող Օտին պէյ	118.30	
Կ.Պոլսոյ կպի ընկերութենէն	2,160	
Թարպիոյ Սըմիրը Բալա Օթէլին մէջ տրուած նուագահանդէսէն	3,732	
Քարտաքապետութեան օրէնսգէտ խորհրդականին կողմէ հաւաքուած	2,268	
Պ. Ժան Լօրանտօ	1,296	
Գումար	5,176,905.20	

ԱՎԷԼԱՆ ԾՈՎԱԿԱԼՆ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ.—Միջերկրական ռուսական նաւատորմին հրամանատար Ավէլան ծովակալը երէկ ժամ 4 ին մայրաքաղաքս ժամանեց Ֆրանսիէ թնդանօթակրով։

Ծովակալը կիրակի իրիկուն Ցարատնէլ հասած է։ Ամբողջերը գիրք մը կունենային սոպրական թնդանօթաձգութեամբ որուն պատասխանեց Ֆրանսիական մարտանաւն նուագածուայ խումբը հնչեցուց Համիտիյէ քայլերգը, մինչ ամբողջերն նուագախումբը Ռուսական ազգային օրհներգը կը նուագէր։

Անմիջապէս յետոյ, Վեհ. Սուլթանին թիկնապահ Ահմէտ Ալի փաշա որ Իզմիրի զբօսանաւով Ցարատնէլ գացած էր Ֆրանսիական մարտանաւն երթալ

ԵՐԿԱԹԵԱՑ ՇԻՆՈՒԱԾՔ

Երկաթեայ շինութիւններն հետզհետէ ընդհանրանալու վրայ են Ամերիկայի գլխաւոր քաղաքներուն մէջ, ուր կը շինուին տուներ, վաճառանոցներ, եկեղեցիներ, դատարաններ, զօրանոցներ և այլ ամեն կարգի շէնքեր՝ համակ երկաթէ։ Նոյն դրութիւնը սկսած է գործադրուիլ նաեւ ի Ֆրանսա, Պելժիա և Ջուլիցերիա ուր երկաթեայ շինուածներուն նախապատուութիւն կը տրուի գլխաւորաբար առողջապահական տեսակէտով։

Կ. Պոլսոյ մէջ թէեւ տակաւին մուտ գտած չէ այդ նորութեան ամբողջական կիրառումը, սակայն կը տեսնուին հոյակապ շէնքեր որոց կառուցման շինուածանիւթերուն մէջ մեծագոյն տեղը բռնած է երկաթը. օրինակ, Օսմ. Պանքան, Բէժիկ, Թէպէ-Պաշի Կրանտ-Օթէլը և այլն։ Ասոնց պէտք յաւելնէ անուշտ՝ զուտ երկաթեայ շէնքերու բարձրացումը, որուն համար բազմաթիւ առաջարկներ ու ծրագիրներ մատուցուած են և կը մատուցուին կայս. կառավարութեան։ Մանաւորապէս այս շինուածանիւթերը պատրաստող Եւրոպական մեծ գործարաններ ժամանակէ մը ի վեր հետամուտ են իրենց արտադրութիւնները ընդունել տալ ի Թուրքիա։

Այս ծրագիրներն ու առաջարկները կրկնապատկուեցան ու բազմացան, յունիս 28ին երկրաշարժէն ետք, երբ այդ ազէտքին հետեւանօք՝ Պոլսոյ Մեծ-Շուկան վերաշինելու հարկը զգացուեցաւ։ Ակիկ առաջ ծանուցած ենք արդէն թէ յատուկ մասնախումբ մը կազմուած է, պաշտօն ունենալով քննել այդ նպատակաւ ներկայացուած ծրագիրներն որոց տեղերը ամեն վատահութիւն ներշնչող և լուրջ մրցակիցներ կը հանդիսանան, ոմանք Մեծ-Շուկան ամբողջովին երկաթէ շինել առաջարկելով, ոմանք՝ խառն, և ուրիշներ՝ քարաշէն։ Այս ծրագիրներու կարեւորագոյնները կը պատկանին՝ Տէրութեան առաջին ճարտարապետ Պալեան Վեսմ. Սարգիս պէյին, Ռնենեան Վեսմ. Աբիկ էֆէնտիին, Ծայրը Լսանան Եղբարք և Ընկերութեան, փաստաբան Պ. Զունդօին և Եւրոպական քանի մը մեծ գործարաններու ներկայացուցիչներուն։ Հարկ չկայ յիշելու այն երկրորդական կամ ինքնակոչ ձեռնարկուները որոնք ամեն մրցման ու ձեռնարկութեան մասնակցելու յաւակնութիւն կունենան, մնացածին ծրագիրներով և առանց ո՛ր և է երաշխաւորութեան։

Այս պահուս յայտնի չէ տակաւին թէ յաղթանակը երկաթին պիտի մնայ թէ քարին. մինակ, Մոդէլ-ի մէջ վերապահութեամբ յիշուած զրոյցէ մը նայելով, բարձրագոյն հրաման եղած է որ Մեծ-Շուկան վերաշինուի նախկին դրութեամբ և Սարգիս պէյի յատուկ ձեւերուն համաձայն. միւս կողմէ, կրսուի թէ խառն շինուածանիւթերով (երկաթով ու քարով) կառուցման ծրագիրն ընդունելու հակամէտ է քննիչ մասնախումբը։

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ նախորդ դեսպան Պ. Ֆիկէրա մայրաքաղաքէս մեկնելուն առթիւ երէկ Բ. Դուռը դնաց և այցելութիւն տալով Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վեսմ. Նախարարին ու Վեսմ. Խորհրդականին, իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց։

Պ. Ֆիկէրա երեկոյին մեկնեցաւ արուեստակեալ ճեպընթաց կառախումբով։ Աւստրիական դեսպան Պարոն Ֆոն Քալիչէ և սպանիական դեսպանատան պաշտօնեայք Սիրքէչիի կայարանն երթալով ողջերթ մաղթեցին։

Հաղորդուած է Արտաքին գործոց նախարարութեան թէ սպանիական դեսպանատան առաջին քարտուղարը գործակատարի պաշտօն պիտի վարէ ցմամանումն նոր դեսպանին։

ԱՐՔՈՂՆԵՐՈՒ ինդրոյն համար Մալիեէի մէջ կռռդնալ յանձնաժողովը իր պաշտօնն աւարտած է և պատրաստուած տեղեկագիրը մէկ քանի օրէն պիտի մատուցուի Բ. Դրան։

ԲԱԹԱԹԷՈՒ.— Թուրքիոյ այլ և այլ կողմերը մշակուած բաթաթէները գոհացուցիչ արդիւնք մը տուած են, որով յուսալի է թէ Եւրոպայի ամենէն լաւ տեսակ բաթաթէներուն հաւասար բերք պիտի առնուի։ Այս տարուան բերքին նմոյշները ղրկուած են երկրագործութեան նախարարութեան։ Կայս. Իրատէ մը հրամայած է որ Թուրքիոյ միւս մասերուն համար այս տարի բաւականութիւնք տասնքսինգ հազար օքա բաթաթէսի սերմերը փոխանակ Եւրոպայէ բերել տրուելու՝ առնուին այս տարի բերք տուող տեղերու երկրագործներէն, օքան քառասուն փարայի հաշիւով։

ՀԱՅ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆԱՑ Տ. Ազարեան Պատրիարքը յատուկիկայ երկուշաբթի Հռոմ պիտի ուղեւորի։

ՊՏՈՒՂՆԵՐ չորցնելու համար Եւրոպայէն բերուած գործիքները զրկուած են Հաղարլի երկրագործական ագարակն և երկրագործական չորրորդ ճիւղին քննիչ Վահան էֆէնտիի ներկայութեամբ կատարուած փորձերը գոհացուցիչ արդիւնք մը տուած են։ Նոյնէն յանձնարարութիւններ եղած են յԵւրոպա միւս տեսակ-ագարակներու համար նոյն գործիքներէն բերել տալու նը-պատակաւ, որպէսզի այդ արհեստը Թուրքիոյ ամեն կողմերուն մէջ ընդհանրանայ։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Էսկիշէհրէն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Իսկիշէհրիէ Թէօթահեան երկաթուղայ գծին վրայ գտնուած Ագ-Դայաի կայարանը կոխելով դրամարկղին գրասենեակը յարձակող աւազակաց պետը Բէհլիվան՝ իր մէկ ընկերին հետ վիրաւորեալ ձերբակալուելէ է։ Աւազակին գայմագամ Խայրի պէյի կողմէ անձամբ կատարուած խուզարկութեանց շնորհիւ։ Բաղաքին մէջ վառօդ և այլն գտնուելու վրայ հսկողութիւն կատարուելով, վարփուշտ առնելու համար պտտող հովիւ մը ձերբակալուեր է, որ հարցաքննութեան ենթարկուելով իմաց տուեր է այ՛ն տեղ, ուր աւազակները պահուրտած էին եւ այդպէս ձերբակալուեր են։

ՀՐՇԵՋ ԳՈՐԾԻՆԵՐ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայած է որ նահանգայ կեդրոններու մէջ ջրհանկրաց խուզբեր գտնուին, որք գաւառներու և գաւառակներու կեդրոններուն մէջ ճիւղեր ունենան։ Գիւղերու մէջ ալ ջրհաններ և հրշէջ գործիքներ գտնուին։ Եպարքական հեռագիր մը ծանուցած է բոլոր նահանգայ՝ մինչեւ երեք օր հեռագրաւ տեղեկագրել թէ առ այդ հարկ եղած ծախքերն ինչ միջոցաւ կարելի է մատակարարել և թէ այժմ ո՛րչափ ջրհաններ կան։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ դեսպանուհի տիկին Նէլիտոֆ, որ ժամանակէ մը հետէ Եւրոպա կը գտնուէր իր անձնական տպարութիւնը դարմանելու համար, կիրակի օրը մայրաքաղաքս դարձաւ։ Արեւելեան ճեպընթացով։ Բազմաթիւ անձինք Սիրքէճիի կայարանը գացած էին ընդ առաջ դեսպանուհւոյն։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանի քաղաքային ճիւղի պարտէզին մէջ տաղաւարի ձեւով հիւանդանոց մը պիտի կառուցուի՝ հարիւր քան անկողիններ պարունակելու բաւական։

ԿՐԷՏԷի կուսակալի փոխանորդին որոշմամբ տուրք չպիտի առնուի ձէթէն, ի բաց առեալ այն ձէթերն, որք օտար երկիրներ կարտածուին։

ԶԻՒՆ.— Գասթէմունիի մէջ վերջերս օդերը բաւական ցրտելով ջերմաչափը մինչեւ 5 աստիճան իջեր է։ Շրջակայ լերանց վրայ ինչպէս նաեւ այլեւայլ տեղեր ձիւն տեղացած է։

ՀԷՐԹԵԱՐԻի կառավարիչ Մուսթաֆա Լութֆի փաշա քնական պտոյտի մը համար Պաղպէ գացեր է։

ՕՈՒՆԱՑ հիւանդանոցներու նորոգութեանը համար վախճանեալ Շիրմանօղլը նուիրած էֆէնտիի գալակները հարիւր ոսկի նուիրած են։

ԴԱՄԱՍԿՈՍի հեռագրական ու թղթատարական առաջին պաշտօնեայ Սիմոն էֆէնտի մեռեր է։

ՄՇՈՑ Պուլանը գաւառակի տասանորդի տուրքն այս տարի 230,000 ղրուշի աւելի գումարով մը վարձակալութեան տրուած է։

ԹԷՌԻՐՏԱՂի գաւառին հաշուակալ կարգուած է Եւրոպական նախարարութեան քարտուղարներէն Խայրի պէյ։

ՍԷԼԱՆԻԿի մէջ կիրակի իրիկուն ժամ 11.45ին երկրաշարժի ցնցում մը զգացուած է։

ԱՐԹԷԶԵԱՆ ԶՐՀՈՐ.— Պէլճիական ընկերութեան մը ներկայացուցիչն յանուն նոյն ընկերութեան յանձն առած է երկու հազար ոսկւոյ ծախքով Արթեզեան ջրհոր մը չիմել Ղալաթիէն սկսելով եւրոպական եզերաց յարմար մէկ վայրին մէջ։ Պայմաններուն համար բանակցութիւնք կը կատարուին ձեռնհաս իշխանութեան և յանձնառուին միջեւ։

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ կը գրեն թէ Միջերկրականի անգլիական նաւատորմը անցեալ ուրբաթ օր տեղւոյն նաւահանգիստը ժամանելով, ծովակալին գտնուած նաւը բարեւեր է օսմ. բերդն, որ փոխադարձաբար պատասխաններ է։

ԴԵՂԱՐԱՆՆԵՐԸ.—Զինուորական բժշկական վարժարանին մէջ կազմուած յանձնաժողովը թուրքերէն և ֆրանսերէն լեզուով տպագրել տուած է ցանկն այն դեղորեցից, որք պէտք է գտնուին մայրաքաղաքիս ու արուարձանց դեղարաններուն մէջ, և ցրուած է բոլոր դեղագործներուն։ Այն դեղարաններն, որոնք այդ ցանկին մէջ նշանակուած դեղերը չունենան՝ պիտի փակուին, և նոր բացուող ամէն դեղարան պէտք է ապացուցանէ թէ ունի այդ դեղերէն։ Բժշկական վարժարանին մէջ այժմ պատրաստուելու վրայ է միօրինակ սակացոյց մը որուն համեմատ դեղագործները դեղ պիտի վաճառեն հասարակութեան։

ԲՐՈՒՍ. ԱՐՄԻՆԻՈՒՍ ՎԱՄԲԷՐԻ, Հունգարացի հաշուակալ արեւելագէտը, մայրաքաղաքս եկած է։

«ԱՏԱԲԱՋԱՐ» օթէլին հրդեհը, զոր երէկ ծանուցինք, սկսած էր շէնքին վարի յարկէն, որով սանդուխները բոցերուն մէջ մնացած էին։ Օթէլին մէջ գտնուող քսանրեօթը Ատաբազարցիներէ տասներեքը կրցած էին ժամանակին դուրս ելնել, սակայն միւսները, որոց թիւն այլ, չորսը կին և մին տղայ, չկրնալով փախչիլ, հուներու միջոցաւ պատուհաններէն վար իջեր են։ Նոյն պահուն հաւկիթի վաճառական Յովհաննէս էֆէնտի վար ինկած և ծանրապէս վիրաւորուած ըլլալով՝ անմիջապէս հիւանդանոց տարուեր է, սակայն քիչ յետոյ մեռեր է։ Ուրիշներ եւս վիրաւորուած են թեթեւ կերպով։ Շէնքին տակ գտնուած կոչկակարի խանութի մը ապրանքներն ամբողջովին այրեր են։ Այդ խանութին վրայ թէեւ քարուկիր կամարով ծածկուած էր, բայց շէնքին ներքին մասին ու խանութին մէջտեղը գտնուած պատուհան մը բաց մնացած ըլլալով, ապրանքները բռնկեր են։

ՄԱԽՍՈՒՄԷի կողմէ Անգլիէն բերել տրուած նոր չոգենաւը՝ Ֆէնէր Պաղչէ, երէկ սկսաւ բանիլ Դարդանէլի գծին վրայ։ Կամուրջէն Գաստրիլ մէկ քառորդ ժամէն գնաց։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՔ.— Մախսուսէի Հասան Փաշա չոգենաւն երէկ մայրաքաղաքս բերաւ 900ի չափ իսլամ գաղթականներ։

ՈՃԻՐՔ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ.— Պոլսոյ Բրկաս Բաղար թաղը սրճարանի մը մէջ երէկ ոճիր մը գործուեցաւ։ Ատաղձի վաճառական Նպոլիճ էֆէնտի և Ֆուատ Բէկլիվան խան կռուի բռնուած էին առնելիքի խնդրոյ մը համար։ Կռիւը սաստկանալով Ֆուատ դաշոյնը քաշեց և Նպոլիճ էֆէնտին մէկ քանի տեղէն ծանրապէս վիրաւորեց։ Ֆուատ թէեւ փախաւ, սակայն քիչ յետոյ ձերբակալուեցաւ։ Վիրաւորեալը հիւանդանոց տարուեցաւ, սակայն կեանքը վտանգի մէջ է կ'ըսուի։

—Երեկ ի Պոլիս եէնիճամիի առջև վարձու կառք մը թէյավաճառ մը կոխոտեց, որ վիրաւորուեցաւ։ Կառապանը ձերբակալուեցաւ։

—Կիրակի գիշեր ի Ֆընտըքլը կառք մը սրընթաց արշաւելու պահուն Սթէլիօ անուն տղայ մը կոխոտեց։ Տղան ծանրապէս վիրաւորուեցաւ և վտանգաւոր վիճակի մէջ է։ Կառապանը ձերբակալուեցաւ։

—Առջի օրն ի Խասքեօյ հրէի տղայ մը ջրհորի մը մէջ ինկաւ, սակայն անմիջապէս ազատուեցաւ վիրաւոր վիճակի մէջ։

—Երէկ առտու ժամ 1,5ին Պէյքօզէ կամուրջ եկող Շիրքեթիի 25 թիւ չոգենաւը Գանտիլիի նաւամատոյցին մօտենալու պահուն ուղեւորներէն մին, ժագ Կասբար, դիպուածով ծոմն ինկաւ, սակայն անմիջապէս ազատուեցաւ։

ԲԵՐԱՑԻ ՍԻՈՒԲԸ

Կօձինի եղբայրները որոնք շաբաթ գիշերուընէ ի վեր կը մասնակցին Սիոնքին ներկայացումներուն, մասնաւոր շահեկանութիւն մը աւելցուցած են անոնց վրայ։ Ասոնք նուագածութիւնը իր ամենէն եզական ու ամենէն զբօսալի ձեւին տակ ի հանդէս կ'ածեն, տեսակ տեսակ գործեր, զանգակներու, Ալպ առարկաներու միջոցաւ նուագելով գեղեցիկ եղանակներ։

Ա Զ Գ

Օսմ. Մխախոտի Բէժին կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ կարգադրութիւններ ըրած ըլլալով առաջնակարգ գործարաններու հետ, յոյժ գեղչուած գիներով ի վաճառս կը հանէ ժողովրդային առաջին տեսակ սիկառներ։ Այս սիկառներէն նմուշներ՝ սպառողներու տրամադրութեան տակ դրուած են հետեւեալ ծխավաճառներուն քով.

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇԱ, կայարանին մօտ.

ՍԻՐԲԷՃԻ, կայարանին մօտ.

ԲԵՐԱ, եանիի գարեղրատան դէմը և Կալաթա-Սէրայ.

ԲԵՐԱ ԵՒ ՊՈԼՍՈՅ մասնաճիւղերուն գրասենեակները։

ՄԷԿ ԲԱՆԻ ԳԻՆԵՐ

Սիկառներ Վէվէց ՕՍՄՈՆ Վէվէցի երկայն ծրարը 20 հատ 7 ղրշ.

Վէվէց կարճ ծրարը 20 հատ 3.50 ղրշ.

Առաջին տեսակ Վէվէցի երկայն ծրարը 20 հատ 7.50 ղրշ.

Առաջին տեսակ Վէվէցի կարճ ծրարը 20 հատ 4 ղրշ.

ՎԻՐՃԻՆԻԱ առաջին տեսակ հատը 15 փր.

Սիկառներ ԿՐԱՆՍՈՆ ՎՈԹԻՒ ԿՐԱՆՍՈՆԻ երկար թեթեւ ծրարը 20 հատ 7 ղրշ.

ԿՐԱՆՍՈՆԻ կարճ ծրարը 20 հատ 3.50 ղրշ.

ԿՐԱՆՍՈՆԻ բարակ երկար ծրարը 20 հատ 7.50 ղրշ.

ԿՐԱՆՍՈՆԻ բարակ կարճ ծրարը 20 հատ 4 ղրշ.

ԿՐԱՆՍՈՆԻ Ֆիկառօ ծրարը 10 հատ 4.25 ղրշ.

ԿՐԱՆՍՈՆԻ Հավանա ծրարը 10 հատ 6.50 ղրշ։

ԸՆԹԱՑՔ ՆԱԽԱԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ՏԱՃԿԱԽՕՍ ՀԱՑՈՑ

Երէքորդ վարժարան

ՄԱՆԿԱՆՑՔ

Երրորդ տարգարձութիւն յաւելեալ եւ բարեփոխեալ Վաւերացեալ Մէջլիսէն եւ Ազգ. Ուսմ. Խորհրդէն

ԳԻՆ 5 ՈՍԿԵԱՆ

Կեդրոնատեղի—Սիր. 11 Գազասբէր խան, գրասենեակ ՍՄԲԱՏ ԴԱՒԹԵԱՆի Թիւ 59 7—10

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ

Արեւելեան երկաթուղւոյ գրասենեաց—Թիւ 147րդ վիճակահանութեան պրպտեալները

19 Սեպտ. 1894

Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.
511,341	300,000	1,871 896	1,250	582 064	1,000	1,023 550	1,000
410,965	25,000	846,497	»	165,400	»	1.772,017	»
402,369	10 000	1,160.923	»	1,153,770	»	1,286,398	»
1,228,584	»	43 412	»	320.063	»	1,740 267	»
511,344	2.000	625,136	»	1,482,295	»	314 167	»
1,150,718	»	1,228,035	»	1,023,548	»	463,762	»
786 023	»	86,049	»	712,093	»	314 168	»
85,783	»	1,160,922	»	894 405	»	1 286,399	»
894,401	»	1,150.716	»	1,762.795	»	1,135 589	»
32,302	»	282,460	»	404 873	»	1 929.236	»
21,919	1,250	656,371	1,000	1,712,927	»	524,594	»
1,483,949	»	206,181	»	463,763		32,301	»
		97 309	»	825,553			»

400 ֆրանք շահող թիւեր

426	97,310	400,028	571,133	694,523	931,866	1,185,686	1,390,672	1,742,723
7	127 036	9	4	4	7	7	3	4
8	7	30	5	5	8	8	4	5
9	8	402,366	582,061	712,091	9	9	5	1,750,751
30	9	7	2	2	70	90	1,417,761	2
5,761	40	8	3	4	933,471	1,197,446	2	3
2	137,646	70	5	5	2	7	3	4
3	7	404,871	584,231	713,041	3	8	4	5
4	8	2	2	2	4	9	5	1,755,401
5	9	4	3	3	5	50	1,421,171	2
12,886	50	5	4	4	958,531	1,198,511	2	3
7	146,021	410,961	5	5	2	2	3	4
8	2	2	588,786	731,981	3	3	4	5
9	3	3	7	2	4	4	5	1,762,791
90	4	4	8	3	5	5	1,430,616	2
18,426	5	413,161	9	4	962,396	1,228,031	7	3
7	165,396	2	90	5	7	2	8	4
8	7	3	593,376	771,396	8	3	9	1,772,016
9	8	4	7	7	9	4	20	8
30	9	5	8	8	400	1,228,581	1,443,431	9
21,341	205,886	414,201	9	9	1,018,586	2	2	20
2	7	2	80	400	7	3	3	1,843,756
3	8	3	594,256	778,671	8	5	4	7
4	9	4	7	2	9	1,248,606	5	8
5	90	5	8	3	90	7	1,461,621	9
21,916	206,182	419,426	9	4	1,023,546	8	2	60
7	3	7	60	5	7	9	3	1,844,421
8	4	8	613,306	783,826	9	10	4	2
20	5	9	7	7	1,032,236	1,253,076	5	3
32,303	270,776	30	8	8	7	7	1,482,291	4
4	7	463,761	9	9	8	8	2	5
5	8	4	10	30	9	9	3	1,847,696
37,676	9	5	625,137	786,021	40	80	4	7
7	80	471,006	8	2	1,089,271	1,263,406	1,483,946	8
8	272,666	7	9	4	2	7	7	99
9	7	8	40	5	3	8	8	700
80	8	9	651,576	821,181	4	9	50	1,850,566
37,861	9	10	7	2	5	10	1,508,176	7
2	70	481,541	8	3	1,107,481	1,267,281	7	8
3	282,456	2	9	4	2	2	8	9
4	7	3	80	5	3	3	9	70
5	8	4	656,372	825,551	4	4	80	1,871,897
43,411	9	5	3	2	5	5	1,548,861	8
3	314,166	482,351	4	4	1,109,896	1,286,396	2	9
4	9	2	5	5	7	7	3	900
5	70	3	673,391	846,496	8	400	4	1,921,281
54,041	320,061	4	2	8	9	1,295,681	5	2
2	2	5	3	9	900	2	1,581,861	3
3	4	503,106	4	500	1,118,096	3	2	4
4	5	7	5	867,426	7	4	3	5
5	368,411	8	685,506	7	8	5	4	1,929,237
77,196	2	9	7	8	9	1,315,566	5	8
7	3	10	8	9	100	7	1,623,461	9
8	4	510,301	9	30	1,135,586	8	2	40
9	5	2	10	894,402	7	9	3	1,937,791
200	383,691	3	687,666	3	8	70	4	2
85,781	2	4	7	4	90	1,362,016	5	3
2	3	5	8	896,701	1,150,717	7	1,712,926	4
4	4	511,342	9	2	9	8	8	5
5	5	3	70	3	20	9	9	1,979,686
86,046	397,041	5	690,176	4	1,153,766	20	30	7
7	2	524,591	7	5	7	1,379,861	1,740,266	8
8	3	2	8	900,881	8	2	8	9
50	4	3	9	2	9	3	9	90
97,306	5	5	80	3	1,160,921	4	70	
7	400,026	571,131	694,521	4	4	5	1,742,721	
8	7	2	2	5	5	1,390,671	2	

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

Սեպտ. 20/2 Հոկտ. 1894

Անուանական Դրամագլուխ	Թղթոյ Անուանական Գիները		Տոկոս %	Անուանք Արժեղոյց	Թուականք	Ընթացիկ Գիներ Դոցուեցաւ երէկ երեկոյ	Բացուեցաւ այս առաւօտ
Ա. Ո. 7,183.372	100		1	Բանագիտ Ակրի A		64 20	64 20
» 10,241.048	100		1	» » B	1881	— —	42 30
» 30.332.311	100		1	» » C		— —	30 20
» 43,963,396	100		1	» » D		28 13	28 15
Ֆր. 798,000,000	400		—	Բումիլի Երկաթուղի	1870	127 25	127 50
Ա. Ո. 4.545.000	100		4	Օսմանիէ	1890	— —	97 —
Ֆր. 135.631.130	500		5	Բրիորիէ	1890	— —	— —
Օ. Ո. 6.499.983	Ֆր. 500		5	Մարսային Պարտաճուղիք	1886	— —	— —
	դրամագլուխ	Լրագրամագլուխ					
Ա. Ո. 10,000,000	20	10		Պանք Օթոման	1863	— —	— —
Օ. Ո. 550.000	22	11		Քրէտիտ Ժէնէրալ Օթոման	1869	8 —	9 02
Ա. Ո. 600.000	10	6		Պանք տը Քոնսթանդինոպլ	1872	— —	4 —
» 600,000	10	5		Սօս. Օթ. տը Շանժ է տը Վալ.	1872	— —	3 10
Ֆր. 14,000,000	140	140		Բաժնեթուղթ. Լաբրիսմի Հանրին	1878	39 —	38 —
» 45,000,000	500	300		Անսաստալի (Բաժնեթուղթ	1889	300 —	300 —
» 80,000,000	500	500	5	Երկաթուղիք (Պարտաճուղ.		470 —	472 —
Օ. Ո. 200,000	20	8		Բաժնեթուղթ	1882	6 85	6 80
Ֆր. 709,506	500	500	5	Թրամուէյ (Պարտաճուղթ		520 —	520 —
Ֆր. 100,000,000	500	200		Օսմ. Ռէժի	1883	19 37	20 06
Ա. Ո. 110.000	1.40	1.40	6	Օսմ. Սիկարէթ	1892	— —	1 80
Օ. Ո. 440.000	11	5½		Օսմ. Ապահովագական Ընկ.	1893	7 12½	7 80
Ֆր. 20,000.000	500	500		Զրի Ընկերութիւն, Տէրբոս	1882	— —	378 —

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) Մի Վրայ	Օ. Ո.	Դրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	2	60
1 ամսուան համար	4	50
1 օրուան համար	1	25
Ռոլոր	—	—
Կանխիկ (Հէվալսիզ)	—	50
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱՎՈՒՈՅ		
Լոնտոն 3 ամիս Դրշ.	109	13/16
Փարիզ » Ֆր.	22	92 1/2
Վիեննա 8 օրուան Ֆիորին.	11	22 1/2
Պերլին չէք Մարք.	18	45

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ ՎՐԱՅ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	3	—
1 ամսուան համար »	5	1/2
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 դրշ.էն	110	10
20 Ֆրանկոց	87	25
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրիմից	51	15
Ռուպլ Թղթադրամ	8	40
Մէջիտիէ	108	—
Մանր արծաթ	103	—
Մէճիտիէ	98	20
Տոկոս Դալաթիոյ Սակարանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ԹԱՒՐԷԶ 29 Սեպտ.		
Քոնսոլիտ Օսմ. B Գնիկ. Ֆր.	42	50
» » C » »	28	35
D (Բացուած »	25	85
D (Փոցուած »	25	52
Բումիլի Երկաթուղի »	127	—
Բրիորիզ »	478	12
Մարսային Պարտաճուղիք »	506	87
Սմանիյէ »	445	—
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	455	
Պանք Օթոման (անուանական.) »	672	18
Ռանթ Ֆրանսական 3% »	102	52
» » 3½% »	108	30
» Խոզական »	—	—
Քրէտի Լիոնէ »	751	25
Քրէտի Ֆոնսիէ »	920	—
Քոնտուար տ'Էսքոմպ »	532	50
Սուէզի Բաժնեթուղթ »	2925	—
Եգիպտական Միացեալ »	— —	—
Զէր Լոնտոնի վրայ »	25	175
ՎԻԵՆՆԱ 29 Սեպտ.		
Բումիլիի Երկաթուղի Ֆիորին	67	10
Օսմ. Ռէժի »	220	50
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի տես	121	55
« Փարիզի » »	19	30

ԼՈՆՏՈՆ 29 Սեպտ.		
Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	64	25
» » B »	42	50
» » C »	27	87
D (Բացուած »	25	56
D (Փոցուած »	25	62
Օսմ. Փոխառ. 1871ի (Փոփոխեալ)	99	—
Փոխառ. 1894 (Երշխ. եզպ. Հարկով)	101	—
Պանք Օթոման (վճարեալ) »	16	87
Այյարնի Երկաթուղի »	12	50
Միացեալ Եգիպտական »	104	12
Առանձնաշնորհեալ » »	— —	—
Անգլ. Քոնսոլիտ »	101	70
Ռանթ Հելլենական 5% »	32	—
» » 4% »	35	50
Պուլիպ. Փոխառ. 6% »	88	50
» » Նոր 6% »	99	50
Փոխանակ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	324
ՊՈՍԼԻՆ 1 Հոկտ.		
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	99	40
Բումիլիի Երկաթուղի »	112	—
Անատոլսի Երկաթ. Ֆ. Պ. »	93	90
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	300
» Փարիզի » 2 ամիս	80	60
Մակեդոնիոյ Երկաթուղի	61	—

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ

Գրպանի Ֆրանսահայ բառագրքին երկրորդ տպագրութիւնն այ սպառած ըլլալով, եւ միւս կողմէն Ամէն Բան պարունակող բառարանի մը պէտքն զգալի լինելով, Տպարանատէր Գ. Ղազարեան Էֆէնտի Պաղտասարեան՝ ելիսա Էֆէնտի Տէմիրճիպաշեանի յանձնեց յօրինել ֆրանսահայ բառարան մը, որոյ առաջին տետրն արդէն ի լոյս ընծայուած է։ Տեղւոյ խնայութեան համար ի գործ դրուած արուեստական միջոցներու շնորհիւ անհաւասարի խտութիւն մ'ունեցող միջակարգ այն ֆրանսահայ բառարանը պիտի պարունակէ Լիպէնի տիպական բառագրքին բոլոր բառերն եւ իւր ցուցուածոյն մեծագոյն մասն, որ ըսելէ ֆրանսերէն լեզուին զանազան բ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒՆ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,054,687
ՀԱՍՈՅԹ 1893 ՏԱՐԻՈՅ 2,789,437

ՆՕՐԹՀԲԸՆ ԷՇՈՒԲԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,293,630
ՀԱՍՈՅԹ 1893 ՏԱՐԻՈՅ 1,076,015

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած գրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար ղիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՑՄ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ ջրգնացուց և առաքաստանուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 Բ սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերու

ՌՕՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 20ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մոսքաիա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱՆՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	4,000,000 ռուպլի
Երաշխաւորութեան գումար	55,000,000 ֆրանք
1893ի հաշիւք	20,500,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճարած է մօտ	70,000,000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ՊՕՂՈՍ ԱԻԳԵՐ
Պոլիս Ճէլալ Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Ֆենիչ Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Մասնաճիւղ Ղալաթիա, Զէօմլէքճի փողոց, 14
Գրասենեակ Մ. Ժ. ՌԷՐԲԷՆ ԵՒ ԸՆԿ. 1010

ԻԼԱՆ ՊԱՊՐ ՍԷՐԱՔԷՐԻ

Նիգամիէ երկսէ անպարը իշուն միապայեա օլունմագ իւզրէ մէվզրի միւնագասայա գօնուլան 80,000 ատէտ Գօգալը նէֆերաթ բիսիլլիւնիւն պէհէր ատէտի 19 փարա վէ 1 փարանրն 100 միւզիմտէն 45 ճիւզիւնէ օլարագ թալիպի էօհտէսինէտ օրուզ խլուլը բուսինին 22ինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը պիլ իճրա մէգքիւր կիւնեռէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթասընա վէ 24կիւնճիւ կիւնիւ 100ատէ 5 թէնգիլինէ թալիպ օլանլարընն մագամը ալիի Սէրաքէրի լէվգիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէէրի իլան օլունուր։ Նօ. 11 2—2

Պէյքօզ Տապալխանէսինտէ մէվճուտ վէ մէթրաքիմ օլուզ Փիրուվթ օլունմագ իւզրէ միւզայիտէէ գօնուլմուէ օլան 10 000 տէն 15,000 գրեէյի ճէտիտէ գատար թուքաբլաբ գուրու թրրա թալասընդն պէհէր գրեէյի ճէտիտի 16 փարայա թալիպի էօհտէսինտէ օլուզ խլուլը բուսինին 20ինճի չարչանպիկ կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւզայիտէէի իճրա օլունարագ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթիրայա վէ իրթէէսի կիւնիւ տաբի 100ատէ 5 գամմընա թալիպ օլանլարընն մագամը ալիի Սէրաքէրի լէվգիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէէրի իլան օլունուր։ Նօ. 12 2—3

Մոր պագամ իթիլասասը գրեէյի ճէտիտ 16560, պէհէր գրեէյի ճէտիտի 5 գրշ. 14 փարա, սիրքէ բուհու գրեէյի ճէտիտ 9720 պէհէր գրեէյի ճէտիտի 2 գրշ. 20 փարա։

Ճէս վէ Լոմիտ Ֆապրիգայը հիւմայունլարը իշուն միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէվզրի միւնագասայա գօնուլան պայատէ մուրագգամ 2 գալեմ էճգա ֆիյաթը մուրագգամլարը իլէ թալիպի էօհտէսինէտ օրուզ խլուլը բուսինին 22ինճի բէնչչէնպիկ կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալարընն իրթասը իլէ մէգքիւր կիւնեռէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն էվվելճէ իլան իրթիպիշ օլան Ասասրիպէա վէ Ինկիլիճբրա թամ մութասարը ինճէ եաբաղլարը իլէ Տօպրաճընընն քրրի եաբաղլարը գարարը գաթիլերի խլուլը բուսինին 10ինճի բէնչչէնպիկ պէհինէ թէէրք վէ թասալք գըլընարաք 17ինճի ճուսամա իրթէսի կիւնիւ տաբի 100ատէ 5 թէնգիլինէ գապուլ օլունճագ իքէն մէգքիւք եաբաղլարընն թէքբար խլուլը բուսինին 22ինճի բէնչչէնպիկ կիւնինէ գատար միւնագասալարը պիլիճրա մէգքիւր կիւնեռէ գարարը գաթիլերի վիրիլէճէկինտէն իթասընա վէ 24կիւնճի ճուսամա իրթէսի կիւնիւ 100ատէ 5 թէնգիլինէ թալիպ օլանլարընն մագամը Սէրաքէրի լէվգիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէէրի իլան օլունուր։ Նօ. 13 2—2

Ճէս Ֆապրիգայը հիւմայունը իշուն միւպայեա օլունմագ իւզրէ միւնագասայա գօնուլան պայատէ մուրագգամլարը իլէ թալիպի էօհտէսինէտ օրուզ խլուլը բուսինին 22ինճի բէնչչէնպիկ կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալարընն իրթասը իլէ մէգքիւր կիւնեռէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն էվվելճէ իլան իրթիպիշ օլան Ասասրիպէա վէ Ինկիլիճբրա թամ մութասարը ինճէ եաբաղլարընն իլէ Տօպրաճընընն քրրի եաբաղլարը գարարը գաթիլերի վիրիլէճէկինտէն իթասընա վէ 24կիւնճի ճուսամա իրթէսի կիւնիւ 100ատէ 5 թէնգիլինէ թալիպ օլանլարընն մագամը Սէրաքէրի լէվգիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէէրի իլան օլունուր։ Նօ. 14 2—3

Սիգամիէ էրդաք անպարընա թէսիմ օլունմագ իւզրէ միւպայեա օլունճագ օլան 10,000 գրեէյտէն 15,000 գրեէյէ գատար գէյթինին պէհէր գրեէսի 90 փարատա թալիպի էօհտէսինտէ օրուզ խլուլը 21ինճի չարչանպիկ կիւնինէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնիւ 100ատէ 5 թէնգիլի գապուլ օլունճաղը ճիհէթլէ իթասընա թալիպ օլանլարընն մագամը Սէրաքէրի լէվգիմաթը տայիրէսինէ կէլմէէրի իլան օլունուր։ Նօ. 15 2—3

Նիգամիէ թանէնիլէ իտարէսի հարյաթընտան ֆիրուվթ օլունմագ իւզրէ մէվզրի միւզայիտէէ գօնուլան ինճէ վէ գալը քէբէքէրին պէհէր ճէտիտ գրեէսի 5էր ½ վէ բազմօլը 8½ վէ իսալիս չէվրէնտի վէ ֆըբամօրը 2էր վէ բասբալը 6 փարա վէ տտի չէվրէնտի վէ զավրգ վէ սարը թօփրաքը 30ար ատնթիսէ թալիպի էօհտէսինտէ օլուզ խլուլը 22ինճի բէնչչէնպիկ կիւնիւ պիլ միւզայիտէ գարարը վիրիլէճէկինտէն իրթիրայա թալիպ օլանլարընն մագամը Սէրաքէրի լէվգիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէէրի իլան օլունուր։

Նօ. 16 2—3

Շամը Շէրիֆտէ պուլունան ասաքիրը չահանէ իշուն սէնէի հալիէ թըշրինը էվվելի իպթիտասընտան իթիպարէն 1 սէնէլիք օլմագ իւզրէ մահալլինճէ մէվզրի միւնագասատա պուլունան հաթապ վէ կազդն պուրաճա իթասընա թալիպ օլանլարընն մագամը Սէրաքէրի լէվգիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէէրի իլան օլունուր։

Նօ. 17 2—3

Զիֆթէլէր Զիֆթլիք հիւմայունը հայվանաթը մէվճուտէսինին սէնէի հալիէ խտրէսի իշուն մահալլինճէ միւպայեասընա միւգիմ կէօրիւլէն 15,000 քիլիտէն 20,000 քիլէի Ստամպօլի չայը իւլ 8000 քիլէի Սթամպօլի հուլթքին իթասընա թալիպ օլանլարընմագամը Սէրաքէրի լէվգիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէէրի իլան օլունուր։

Նօ. 18 2—3

ՇՈՒՆԱՅԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՑԿԱՆԱՆ և ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ
Ն ԲԱՔԻ ԵՒ ԸՆԿ
Մարտիկներ և Պոլսոյ մէջ—
գտնուող բանկ

Անոնք չոգենաւը Նովորոսիք պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն և Պաթում եկող. 5ին իրիկուան ժամ 4ին (Ը. Ե.)։

Ասոնք չոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի հոկտ. 5ին։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն Նաւագոյնէի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
Մոսկանէ փողոց Թ. 108
1054

ՔՈՒՆԱՐԴ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՒՆԱՅԻՆ
Ոչ ուղղակի երթևեկութիւն Լիվերբուլի և Արեւելեան

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումբրիա	7718	Գաբալոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պոմինիտ	4581
Սերվիա	7391	Սամարիա	3574
Ուրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բաւոնիա	5587	Ագլաս	2393
Մէֆալոնիա	5547	Մարակոնա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալէքսը	2143	Թրինիտատ	1899
Քէտար	1876	Մորոգգо	1855
Նէբպուրի	1614		

Սամպէոն չոգենաւը Լիվերբուլէն սատ կը սպասուի ընդհ. վաճառքով դէպի Հոկտ. 6 (Ն. Տ.)։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալիքսիատիս խան, թիւ 401
Ղալաթիա 932

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՈՒՆԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

ՏՐՔ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
Հաստատեալ ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏ ՄՆԱՑՈՂԱՑԻՔ Հաստատեալ
1852 | ՊԱՀԷՊ-ԳԱՌՈՒԻ Կ. ՊՈԼԻՍ | 1852

Մասնագէտք առանց քաշելու լինորի արհեստական ակռաներ գատարտանելու, ՀԿ անց տալն ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև կը դարմանեն բերնի և ակռայի ամեն կերպ ախտերն և կը քաշեն առանց ցաւ պատճառելու։

(Բացի կիրակէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 38

ԿԱՐԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՄԵՔԻՆԱՆԵՐ
ՍԻՆԿԸՐ

Լաւագոյններն աշխարհի մէջ։ Ամեն ցուցահանդէսներու մէջ ասենէն բարձր վարձքերն ստացած է։ Սինկրը գործածողը միայնակ ասելի մարթնայ կը ծախէ քան բոլոր միւս գործարանները միասնամուտ։ Սինկրի ճշմարիտ մեքենանները կը կատարեն ասեղի ամեն տեսակ գործեր։ Իւր մեծ դամբարին պատճառաւ, բազմաթիւ կեղծեր շինուած են։ Ուրեմն միակ չի բաւեր Սինկրը անունը մերենային վրայ։ Ճշմարիտ Սինկրերները ունին միայն կը ծախուին Գ. Կ. Նայտլինգ։

Թիւ 1058

կէրի մերանոցներուն մէջ, Գոլոս, Սուլթան Համամ. Թիւ 2. Տիրէկէր Ադրասը Շէհզատէ Պաշի, Թիւ 72. Ղալաթիա, Թիւնէլին բովը, դատարանին դիմացը. Բարաբէօյ, Շիշլիի Քարմուէ. գին կայսրանը. Բերա, Գալաթա—Սերայի վարձարանին դէմը։ Սինկրը ընկերութիւնը մասնաճիւղերուն Թուրքիոյ ամեն գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։ Սինկրի ճշմարիտ մեքենան կը կրէ գործարանի սա մարքան։

55—78

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԴԱ
Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Պրանդա եղբարց
Պատուակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան
Ոսկեայ չքադրամ՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդիսին մէջ։

Քան տարուան յաջողութիւն Լիտալիա, Ամերիկա, Ի Հնդկաստան, Արեւելք և Եգիպտոս։—Շքադրամ 1885ի Ամերդամի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նիսի, 1881ի Միլանի, 1888ի Մելպուրնի և Պրուսելի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատէլֆիոյ։ 18՝3ի Վիեննայի մի ոսկեայ ցուցահանդէսներուն մէջը։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԴԱ առողջապահական ամենէն ծանօթ պիտոյքն է։—Շատ բժիշկներ կը յանձնարարուի իր զգուշական գործածման ճանապարհի երկիրներու տեղերու, տարածքերի հիւանդութեանց և քոլերայի։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԴԱՆ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը գրգռէ ախորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտը, ջղային ցաւն և մելամաղութիւնը։

Այս բմպելիքը, բոլոր ծանօթ պիտոյքներէն և ամէնէրէն գերազանց, կ'առնուի ամեն օր ճաշէն առաջ իր ախորժաբեր ճաշէն մեկուսի, ագռաւ մարսողական է։ Կարելի է խառնել գինի վերմութի, գինիի, լիմոնի հրոյ և խաշուելի հետ։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԴԱՆ, ինչպէս և նոյն տան վերմութը, կը գտնուի գլխաւոր անուշաբոյրաց, նպարավաճառաց և գինեվաճառաց քով։

Թուքքիոյ համար կեդրոնատեղին է ՊՈՆՈՒՐԻ և ԸՆԿ. 2218

COMP. RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՒՆԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթևեկութիւնք

Բշ. 19/1. Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 20/2 Աղբասանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոնի ժամբով
Դշ. 21/3 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 21/3 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաֆուս, առաւօտեան ժամը 11ին։
Եշ. 22/4 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր 23/5 Աղեքսանդրիոյ Սորոհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԳ.— Սեպտ. 20/2, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին։ 605

ՄՈՍ
ՇՈՒՆԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերբուլ, Պորտսմութ, Մէյնէրիսվիլ
և Սաութ Մէյնթ Բոսթոն լեգէրներ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Բասնէա	3000	Թիպոս	2500
Անպիս	3000	Նէբրիս	2400
Թէյպը	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Մէֆիրոս	2000
Սամնանի	3000	Կասբրեի	1500
Մարիոթիս	2500	Կիլէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
847 31, Ճէյմս Սգրիդ Լիվերբուլ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՒՆԱՅԻՆ
Երբ-Լիս-Բիթ-Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ
և Օրթաքեոյ Դիքէ—
ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՐԸ ՈՐԴԻՐ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Արպանս	2000	Գիսմինկս	1600	Բուլէրմս	3200
Անտէլս	3000	Կալիլէօ	5500	Բուէտոր	1700
Աբօլլս	5500	Կիրանս	2200	Բիսմարկ	1500
Արիս	2300	Կօզմս	1800	Բրլս	1000
Արիսսդ	3000	Կրօտոն	2200	Գուլդա	2800
Գաանս	3000	Հիրս	2000	Բիսալդ	1400
Գօրտոնս	2200	Հիտոլիս	3000	Ռինալտս	3200
Գրամս	2000	Հինտու	7000	Բօլլս	3000
Գրիֆիս	8800	Համպէր	1200	Բօմէս	3500
Դէլլս	2600	Այակս	5000	Բօզարիս	3500
Դալլիսս	2500	Ճիլնս	2300	Սալէրնս	4000
Դամէս	2100	Թէլլս	2000	Սանդիակս	8200
Դագս	2000	Թօլբիոս	1300	Սաքթ	2000
Դօմս	2700	Թօմս	2200	Սիկիս	2000
Զիքակս	5000	Լէս	2000	Սօրէնսս	4300
Դլիս	5500	Լէբանոն	4500	Թ. Ռիվրն	3000
Գօլօրատս	3400	Լիվերս	3000	Թուրսս	1200
Ֆիզս	1500	Մարս	1500	Թրիտս	2800
Տամնս	2500	Մարէնկս	4300	Թօրբիտս	900
Ֆուրս	1800	Մարգէլլս	3500	Ուրպինս	5000
Տրաբս	2100	Միլլ	2000	Վալիուրնս	5000
Էպանամս	2600	Մուրինս	3100	Եէլոս	3600
Էլտօրատս	3000	Նէբրս	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրս	3200	Օրլանտս	3000	Տիֆանդրնս	200
Տրաթս	2600	Օթէլլս	5000	Զրմպս	200
Ֆաթրան	800	Օգրանս	4500	Զէրս	100
Ֆիտս	700	Ոդրս	2000	Մասրիթս	100
		Կամբրլն Մօնարք	8000		
		Բիրմբրն Մօնարք	8000		
		Լէդիրն Մօնարք	8100		

Իսկոյն չոգենաւը, նաւապետ Ուստրն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասաւ։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԾՕ
Գործակալք
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միսլէք
խան, Ղալաթիա
39

KONIAK
MICHIOTI
MARQUE DÉPOSÉE
MHXIΩTH
ΕΚΤΟΣ ΣΙΝΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
COGNAC ORIENTAL
Grande Fine Champagne
HORS CONCOURS

Երեք աստղով չիրը 30 դրուշ, — հրեք աստղով ½ չիրը 15 դրուշ։ Երկու աստղով իլ չիրը 8 դրուշ։ Մէկ աստղով չիրը 12։ Մասնիկա և ուլաղ օրի չիրը 12 դրուշ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՅԱՄԻՆ 1880
Ս. ԵՆԱԿՐԻԵԱՆ Ց. ԽՍԱԳՈՒԼՅԱՆ
MARQUE DEPOSÉE

Մասնաւորապէս կը բարձրանի Օսմանեան ամէն էլիաստր ազգաց մէջ։

Թէյի գործածութիւնն ընդհանրանալովին, թէյի ճաշակն եւս հրաշացած է, որով թէյի առեւտուրն վաճառականութիւնէ աւելի արուեստ մը է, որ միայն հրկարատեւ և ճոխ փորձառութեամբ կ'ստացուի։

Մեր տունն, որ արդէն հանրածանօթ էր բազմամեայ ընդարձակ գործառնութիւնքովայն տարի եւս իր մասնաւոր գործակալաց ձեռամբ գնած է բազմազան և խիստ մեծաքանակ ընտիր թէյեր Ջինատտանի, Ճավայի, Մէյլանի և Հնդկաստանի գլխաւոր արտադրիչներէ, և արդէն հասած են մեզ, և հետզհետէ պիտի ստանանք թէյեր, որոնք գերընտիր հոտաւէտութեամբ ամէն ճաշակի յարմար ոլորով հանդերձ գներու անսահման ազատութեամբ մեզ մատուցած առաւելութիւնք, մեր տան դէմ մրցումն անկարելի կրնան։

Մեր բազմաթիւ յաճախորդաց պահանջմանց լաւ եւս գոհացում տալուն համար ընդարձակած ենք մեր մթերանոցն, ուր ամէն տեսակ ընտիր թէյեր թէ սնտուկներու և թէ այլ և այլ մեծութեամբ տուփերու մէջ մեծաքանակ միշտ պատրաստ կը գտնուին։

Թէ Կ. Պոլսոյ և գաւառաց, և թէ օտար երկրաց մէջ մեր տան ցուցուած վստահութիւնն կը քաջալերէ մեզ առաջել եւս յարիմ մեր սկզբունքին, որ է՝—ղանմանութիւն՝ Բերբերա պէսակի, չասիլ և գեղջ տալու։

Մեր թէյերու առաւելութեանց ապացոյցներէն մին եւս, անոնց բազում կեղծիքներուն վրայ գտնուիլն է, որոց դէմ զգուշանալու համար կը խնդրենք որ մեր փնտռէք ՄԵՐ ՅԱՏՈՒԻԿ ՆՇԱՆՆ ու մեր տան հասցէն, Կ. ԵՆԱԿՐԻԵԱՆ, Ց. ԽՍԱԳՈՒԼՅԱՆ Ճէլալ պէյ խան թիւ 10, Պահէք-Գաբու։ 19

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՏԼԻ

ԻՄԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈՒՆԵՆԱՒԵՐ

Իզմիրէն Կոնիա Կոնիայէն Իզմիր

12 30			
1 —		12 45	7 —
1 30	7	1 20	7 30
2 —	7 45 Վոսփ.	1 50	8 20
2 30	8 10	2 15	9 5
3 —	8 50	2 50	9 50
3 15 Ծէրպ.	9 30	2 40 Վոսփ.	10 15 Ծգկ.
3 30	9 45 Ծէրպ.	3 25	10 30 Ծէրպ
4 —	10 20	4 — Ծէրպօթ	10 40 Գրկ.
4 35	10 35 Գրկ.	5 — Վոսփ.	11 —
4 45 Ծէրպ.	11 5 Գուզկ.	4 45	11 30 Ծէրպ
4 50 Վոսփ.	11 — Ծէրպ.	5 35 Ծէրպօթ	11 30 Գկ.*
5 35	11 20	5 40	11 50
6 15	12 5	6 25	12 10

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իզմիրէն Կոնիայէ Կոնիայէն Իզմիր

— —		— —	— —
— —	7 —	— —	6 25
12 30	8 10	12 50	7 30
1 15	7 45 Վոսփ.	1 20	8 20
2 —	9 —	1 45	9 5
2 35	9 30	2 15	9 45
3 20	9 45 Ծէրպ.	3 5	10 15
3 15 Ծէրպօթ	10 15	2 45 Վոսփ.	10 50 Ծէրպ.
4 —	10 40	4 — Ծէրպօթ	10 40
4 30	11 — Ծէրպ.	4 30	11 30 Ծէրպ.
4 45 Ծէրպօթ	11 10	5 — Վոսփ.	11 20
5 15	11 45	5 30	11 50
6 —	12 5	5 35 Ծէրպ.	12 10

*Այս երթևեկութիւնն ուրբաթ, շաբաթ եւ տօն օրերը տեղի չպիտի ունենայ։

ՀԱՐԼՄ ԻՍԿԼԷՅԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈՒՆԵՆԱՒԵՐ

2 — Հարէմէն Սալաձագ բացի կիր.էն
4 — » » բացի ուրբ.
10 40 » » բացի ուր. կիր. օրերէն
11 25 » ուր. կիր. ժ. 10.45ին
1 30 Գիսմիրքէն Հարէմ Սալաձագ բացի կիր.է
3 30 » » » բացի ուր.է
10 10 » » անտի Սալաձագ բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » » Սալաձագ կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։

ԻՄԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐԲԼԻՆ ԻՍԿԼԷՅԻ
ԵՒ
ԴԱՄԱՔԱՇԷ ՄԻՋԵՒ ԿԱՐԱԲԱՐՔ ՇՈՒՆԵՆԱՒՈՒՆ
ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իսկիւտարէն Դամաքաշ Սիրբէնի
4 45 Իսկիւտարէն Սիրբէնի
9 45 Իսկիւտարէն Սիրբէնի
11 — Իսկիւտարէն Սիրբէնի
4 — Սիրբէնիէն Իսկիւտար
5 35 Սիրբէնիէն Դամաքաշ Իսկիւտար
10 30 Սիրբէնիէն Իսկիւտար
11 30 Սիրբէնիէն Դամ.-Իսկիւտար

Ծան.—Օրը միջնապատ եղած ատեն, շոգենաւ իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։